

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle vesiliikennelaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle vesiliikennelaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 197/2018 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- yksikön johtaja Maija Ahokas, liikenne- ja viestintäministeriö
- hallitusneuvos Irja Vesanen-Nikitin, liikenne- ja viestintäministeriö
- lainsäädäntöjohtaja Ville Hinkkanen, oikeusministeriö
- erityisasiantuntija Katariina Paakkanen, oikeusministeriö
- erityisasiantuntija Alpo Nikula, sisäministeriö
- rajavartiolaitarkastaja Pertti Normia, sisäministeriö
- poliisitarkastaja Jari Pajunen, sisäministeriö
- asiantuntija Risto Lång, Liikennevirasto
- yksikönpäällikkö Ville Räisänen, Liikenteen turvallisuusvirasto (Trafi)
- toimialajohtaja Jussi Kaurola, Ilmatieteen laitos
- erikoistutkija Jussi Pääkkönen, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- johtaja Veli-Pekka Nurmi, Onnettomuustutkintakeskus
- poliisitarkastaja Timo Ajaste, Poliisihallitus
- rajavartiolaitarkastaja Pertti Normia, Rajavartiolaitos
- tulliyli tarkastaja Jarkko Fagerström, Tulli
- ylitarkastaja Teija Jokinen, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- lakimies Marko Nurmikolu, Suomen Kuntaliitto
- johtaja Seppo Virtanen, Meritaito Oy
- valmiuspäällikkö Jori Nordström, Suomen Meripelastusseura ry
- johtava asiantuntija Sinikka Hartonen, Suomen Varustamot ry
- hallituksen puheenjohtaja Matti Pajula, Suomen Vesitietoyhdistys ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- maa- ja metsätalousministeriö
- työ- ja elinkeinoministeriö
- sosiaali- ja terveysministeriö
- Viestintävirasto

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi vesiliikennelaki. Nykyinen vesiliikennelaki ja vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annettu laki kumottaisiin. Lisäksi muutettaisiin aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annettua lakia, laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annettua lakia, laivavarustelakia, liikenteen palveluista annettua lakia, liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettua lakia, lakia rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa, rikesakkorikkomuksista annettua lakia, rikoslakia sekä sakon ja rikesakon määräämisestä annettua lakia. Uudistuksen tavoitteena on vesiliikenteen käyttäytymistä koskevan sääntelyn ajanmukaistaminen, viranomaisten roolien ja tehtävien selkeyttäminen sekä sääntelyn sujuvoittaminen pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman mukaisesti.

Tavoitteena on myös automaation mahdollistaminen. Lisäksi uudistuksen tavoitteena on vesiliikenteen turvallisuuden ja vastuullisen veneilyn lisääminen.

Esitys sisältää vesiliikenteen liikennesääntöjen ja sen ohjaamisen periaatteiden ajanmukaistamisen ja kokoamisen yhteen lakiin, uuden huviveneen päällikköä koskevan sääntelyn, vuokravene-sääntelyn keventämisen sekä sanktiojärjestelmän ajanmukaistamisen mukaan lukien liikennevirhemaksun käyttöönotto vesiliikenteessä.

Lisäksi esitys sisältää vesiväylien merkitsemistä ja vesiliikenteen ohjaamista sekä vesiliikenteen alueellisia ja vesikulkuneuvotyyppiä koskevia kieltoja ja rajoituksia koskevan sääntelyn yhteen kokoamisen, vesikulkuneuvojen varusteiden käyttöä koskevan sääntelyn sekä vesikulkuneuvojen rekisteröintiä koskevat säännökset ja huvialuksen päällikön pätevyysvaatimukset.

Koska vesillä liikkuja ja heidän käyttäytymistään säännellään hyvin yksityiskohtaisesti ja pakottavasti myös kansainvälisesti, on uudistuksessa lähtökohdaksi otettu kyseinen kansainvälinen sääntely. Toisaalta uudessa sääntelyssä on kiinnitetty erityistä huomiota esimerkiksi kanavaliikenteen edellyttämään erityiseen sääntelyyn mukaan lukien Saimaan kanavalla liikkumista koskeva sääntely.

Ehdotettu sääntöjen ja periaatteiden yhteen kokoaminen ja selkeyttäminen auttaisi kansalaisia tulemaan tietoisemmiksi vesillä liikkumisen säännöistä, mikä parantaisi vesiliikenteen turvallisuutta. Se myös selkeyttäisi viranomaisten rooleja ja tehtäviä.

Uudistuksella on pyritty selkeyttämään vesiliikennelain ja merilain suhdetta. Merilaissa säännellään pääosin kauppamerenkulkua, mutta merilakia voidaan tapauskohtaisesti soveltaa myös huviveneilyyn. Vesiliikenteen säännöt koskevat lähtökohtaisesti sekä kauppamerenkulkua että huviveneilyä.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

Liikennesääntöjä yhteen koottaessa ja uudistettaessa on sääntelyä sujuvoitettu silloin, kun on ollut kyse puhtaasti kansallisesta sääntelystä, kuten liikennesäännöistä kanavilla ja avattavilla silloilla tai kun on ollut kyse normaalia väylänpitoa koskevasta sääntelystä.

Esityksessä ehdotetaan muussa kuin kauppamerenkulussa käytettävän vesikulkuneuvon päällikköä koskevaa uutta sääntelyä. Ehdotettu lähinnä vapaa-ajan veneilyä koskeva päällikkyyssääntely vastaisi osittain merilain sääntelyä, mutta vaatimukset olisivat kevyemmät. Päällikkönä pidettäisiin kuljettajaa, käyttäjää tai muuta henkilöä, joka tosiasiallisesti ohjailisi tai hallitsisi vesikulkuneuvoa. Jos päällikkyydestä olisi epäselvyyttä, olisi päällikön vastuu viime sijassa vesikulkuneuvon omistajalla tai haltijalla. Omistajalla tai haltijalla ei kuitenkaan olisi vastuuta, jos hän ei voisi itse tosiasiallisesti vaikuttaa tekoon tai laiminlyöntiin. Vesikulkuneuvon päällikkö vastaisi muun muassa siitä, että siinä matkustavilla henkilöillä on kelluntavälineet puettuina olosuhteiden niin edellyttäessä.

Vapaa-ajan veneilyssä ja vesillä liikkumisessa päällikkyyssääntely on tarpeen niin vesikulkuneuvossa matkustavien henkilöiden turvallisuuden ja liikenteen valvonnan helpottumisen kuin automaation mahdollistamisen kannalta.

Uudistuksessa ehdotetaan myös, että kaikista vuokraveneitä koskevista katsastus- ja varustevaatimuksista luovuttaisiin ja miehittämättöminä vuokrattuja veneitä koskisi yleinen huviveneitä koskeva sääntely. Esitys sisältää kuitenkin mahdollisuuden antaa vuokralle tarjottavista veneistä ja niiden varusteista määräyksiä tarvittaessa. Lisäksi esitys sisältää joitakin vesikulkuneuvon vuokralle antajia koskevia velvoitteita. Vuokraveneitä olisivat jatkossa vain miehitettyinä vuokrattavat vuokraveneet.

Miehitettynä vuokrattavan vuokraveneen kuljettajan pätevyysvaatimuksia tarkennettaisiin ja joiltain osin kevennettäisiin. Vuokraveneen kuljettajankirjaa edellytettäisiin edelleen, jos vesikulkuneuvoa käytettäisiin ammattimaisessa vuokravenetoiminnassa. Tähän toimintaan sovellettaisiin myös merilain ankarampaa päällikkösääntelyä mukaan lukien merilain ankarammat rangaistukset. Esityksessä helpotettaisiin kuitenkin meripelastustoimintaan ja vesikulkuneuvolla liikkumiseen liittyvää koulutustoimintaa, johon liittyy vuokraveneilyä. Koulutukseen liittyvää vuokravenetoimintaa koskisivat esitetyn lain uusi yksityiskohtainen päällikkösääntely ja sanktiot sekä vaaratilanteissa rikoslain rangaistukset.

Kaikki vuokravenetoimintaa koskevat muutokset helpottaisivat veneiden vuokraustoimintaa ja jakamistaloutta sekä edistäisivät perustuslaissa säädetyn elinkeinovapauden toteutumista.

Uudistuksessa ehdotetaan sanktiojärjestelmän ajanmukaistamista, ja sen yhteydessä toteutettaisiin myös pääpiirteissään samanlainen liikennevirhemaksujärjestelmä kuin tieliikenteessä on esitetty otettavan käyttöön. Vesiliikenteessä liikennevirhemaksua ei voitaisi kuitenkaan määrätä pysäyttämättä vesikulkuneuvoa. Virhemaksun määräisi poliisi, Rajavartiolaitos tai Tulli.

Järjestelmä korvaisi nykyisen rikesakkojärjestelmän vähäisemmistä teoista. Maksujen määrät olisivat pääsääntöisesti samantasoiset kuin ne ovat nykyään rikesakkorikkomuksista annetussa laissa. Teot olisi kuitenkin arvioitu uudelleen.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

Tieliikenteen osalta liikennevirhemaksujärjestelmää ollaan ottamassa käyttöön, mutta tämä tapahtuu aikaisintaan vuonna 2020. Koska vesiliikenteen ja tieliikenteen rikkomuksia koskevien järjestelmien tulisi olla samankaltaiset valvovien viranomaisten käytännön työn helpottamiseksi ja kustannusten minimoimiseksi ja tieliikenteen liikennevirhemaksujärjestelmä edellyttää viranomaisten tietojärjestelmien laajaa muutosta, tulisi vesiliikenteen liikennevirhemaksujärjestelmä toteuttaa samanaikaisesti tieliikenteen vastaavan järjestelmän kanssa. Jatkossa automaation kehittyessä niin, että viranomaisen voisi automaattivalvonnassa tunnistaa myös vesiliikenteessä paitsi vesikulkuneuvon rekisterinumeron, myös vesikulkuneuvon päällikön riittävällä varmuudella, voitaisiin lakia haluttaessa helpommin muuttaa niin, että myös vesiliikenteessä kulkuneuvokohtainen liikennevirhemaksu voitaisiin ottaa käyttöön.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2020.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallituksen esityksessä on vesiliikennelain kokonaisuudistus. Asiantuntijakuulemisessa uudistusta on pääosin pidetty onnistuneena, ja valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

Nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä on päällekkäisyyksiä niin sanotun virastouudistuksen (HE 61/2018 vp — HE 104/2018 vp — LiVM 23/2018 vp) ja matkustaja-alusturvallisuutta koskevan lainsäädännön muuttamista koskevan hallituksen esityksen HE 198/2018 vp (LiVM 30/2018 vp — HE 198/2018 vp) sekä liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi annetun hallituksen esityksen HE 157/2018 vp kanssa. Esitykset on sovitettava yhteen, jotta muutokset kohdistuvat oikeisiin lainkohtiin. Valiokunta on tämän vuoksi tehnyt lakitekniisiä korjauksia lakiehdotusten johtolauseisiin ja pykäliin.

1 lakiehdotus

1 §. Soveltamisala. Valiokunta on tehnyt teknisen muutoksen pykälän muotoiluihin.

3 §. Määritelmät. Valiokunta on täsmentänyt 6 kohdan aluksen määritelmää siten, että se erotuu 1 kohdan määritelmästä. Alus on tarkoitettu vesillä liikkumiseen, kun 1 kohdassa määritellään vesikulkuneuvo, joka on laajempi käsite ja joka voi olla kulkuneuvo tai väline. Vesikulkuneuvo on esimerkiksi moottorikelkka, jota käytetään sulassa vedessä.

6 §. Vesikulkuneuvon kuljettajaa, päällikköä ja luovuttajaa koskevat yleiset vaatimukset.

Valiokunta on tehnyt teknisen muutoksen pykälän muotoiluihin.

7 §. Päällikön yleinen vastuu. Valiokunta on tehnyt teknisiä muutoksia pykälän muotoiluihin.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

53 §. Vesikulkuneuvolle annettavat pysäytysmerkit. Valiokunta on tehnyt teknisen muutoksen pykälän muotoiluun.

55 §. Valo-opaste. Asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota valo-opasteiden käyttöön sellaisilla maantielauttapaikoilla, joissa on vilkasta lossiväylän risteävää liikennettä ja käytössä on teknologia, joka saattaa tilapäisesti estää kulun väylällä.

Högsarin lossin osalta on käynnissä kokeilu, jossa lossia operoidaan vaijerivedolla ja suoralla sähkösyötöllä. Lossivaijerin vierellä kulkee sähkökaapeli, josta lossi saa pääasiallisen käyttövoimansa. Tietyissä tuuliolosuhteissa sähkökaapeli ja vaijeri ovat koko ylitysajan nousseena vesirajaan. Kun vaijeri on veden pinnassa, risteävä vesiliikenne ei voi ohittaa paikkaa turvallisesti. Turvallisuuden varmistamiseksi tällaisilla paikoilla tulee voida käyttää valo-opasteita.

Tämän vuoksi valiokunta on mahdollistanut valo-opasteiden käytön myös maantielauttapaikalla.

110 §. Velvollisuus rekisteröidä vesikulkuneuvo. Valiokunta on mietinnössään LiVM 39/2018 vp — HE 157/2018 vp muuttanut liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) osastojen numerointia. Valiokunta on tehnyt vastaavan korjauksen pykälän muotoiluun.

120 §. Vesiliikenneerikos. Valiokunta on korjannut pykäläviitettä vastaamaan liikenteen palveluista annetun lain juoksevaa pykälänumerointia. Lain VI osan 2 luvun 3 § on muutettu 264 §:ksi.

134 §. Siirtymäsäännös. Valiokunta on tehnyt teknisen muutoksen pykälän muotoiluun.

2. lakiehdotus

Johtolause. Valiokunta on virastouudistuksen ja hallituksen esityksen HE 198/2018 vp johdosta tehnyt lakitekniisiä muutoksia johtolauseeseen.

3 §. Lain soveltamisalaan kuuluvat alukset. Nyt muutettavaksi ehdotettua pykälää on muutettu hallituksen esityksen HE 198/2018 vp yhteydessä. Valiokunta on korjannut pykälää lakiteknisesti siten, että muutokset kohdistuvat oikeaan matkustaja-alusturvallisuuden muuttamisen yhteydessä voimaan tulevaan lakiin.

4 lakiehdotus

Johtolause. Valiokunta on virastouudistuksen johdosta tehnyt lakitekniisiä muutoksia johtolauseeseen ja lisännyt 39 §:n 2 momentin kumottavaksi.

5 lakiehdotus

Johtolause. Valiokunta on virastouudistuksen ja hallituksen esityksen HE 198/2018 vp johdosta tehnyt lakitekniisiä muutoksia johtolauseeseen.

96 §. Eduskunta on 13.12.2018 hyväksynyt matkustaja-alusturvallisuutta koskevan lainsäädännön muuttamista koskevan hallituksen esityksen HE 198/2018 vp johdosta lain, joka on tarkoitus

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

vahvistaa piakkoin. Koska tämä laki sisältää myös viittauksia voimassa olevaan liikennepalvelulakiin, valiokunta on muuttanut pykälää vastaavasti.

97 §. Valiokunta on HE 198/2018 vp:stä johtuen lisännyt pykälään uuden 16 a kohdan, jossa on perinnealuksen määritelmä.

Voimaantulosäännös. Valiokunta on korjannut voimaantulosäännöstä HE 198/2018 vp:stä johtuen.

6 lakiehdotus

Johtolause. Valiokunta on virastouudistuksen johdosta tehnyt lakitekniisiä muutoksia johtolauseeseen.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 197/2018 vp sisältyvät 3. ja 7.—10. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 197/2018 vp sisältyvät 1., 2. ja 4.—6. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

Vesiliikennelaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan vesikulkuneuvoihin ja niiden käyttämiseen Suomen vesialueella. Lakia sovelletaan myös puutavaralauttoihin sekä hinattaviin ja kelluviin esineisiin siten kuin niistä tässä laissa erikseen säädetään.

Tätä lakia sovelletaan myös vesiväylien merkitsemiseen ja vesiliikenteen ohjaamiseen sekä sulku- ja avokanavilla ja avattavien siltojen kautta liikuttaessa noudatettaviin menettelyihin.

Tätä lakia sovelletaan kauppamerenkulkuun ja siinä käytettäviin vesikulkuneuvoihin siltä osin kuin niistä ei erikseen säädetä merilaissa (674/1994), alusturvallisuuden valvonnasta annetussa laissa (370/1995), aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetussa laissa (1686/2009), alusliikennepalvelulaissa (623/2005), liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) taikka muualla laissa.

Tässä laissa säädetyn lisäksi muuhun kuin kauppamerenkulkuun käytettävistä vesikulkuneuvoista ja niiden käyttämisestä säädetään merilain 10 a, 11 a ja 16 luvussa, huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetussa laissa (1712/2015) ja alusliikennepalvelulaissa (~~623/2005~~) ja muualla laissa.

Sen lisäksi, mitä Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Suomen tasavallan ja Venäjän federaation välillä tehdyssä sopimuksessa (SopS 8/2012, jäljempänä Saimaan kanavaa koskeva sopimus) määrätään ja Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain (104/2011) mukaan on voimassa, vuokra-alueella on noudatettava tämän lain 1 luvun, 14 §:n 2 ja 3 momentin, 16—20 §:n, 21 §:n 1 ja 3—5 momentin, 22 §:n, 31 §:n 2 momentin, 33—38 §:n, 39 §:n 2 momentin, ja 4 ja 6 luvun säännöksiä.

2 §

Vesikulkuneuvon käyttö vuokraveneenä

Jos vesikulkuneuvoa käytetään vuokraveneenä tulonhankkimistarkoituksessa korvausta vastaan, vuokravenetoimintaan sovelletaan merilakia.

Jos vuokravene on vuokrattu kotimaanliikenteeseen vesikulkuneuvon käytön tai sillä liikkumisen koulutukseen tai vapaaehtoiseen meripelastustoimintaan liittyvään koulutukseen sovelletaan kuitenkin tätä lakia.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *vesikulkuneuvolla* veteen tukeutuvaa ja vesillä liikkumiseen käytettävää alusta, kulkuneuvoa ja välinettä;
- 2) *huviveneellä* urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua vesikulkuneuvoa, jonka rungon pituus on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä tyypistä ja käyttö- tai työntövoimasta riippumatta, ei kuitenkaan vesiskootteria;
- 3) *huvialuksella* urheiluun tai vapaa-ajan viettoon käytettävää alusta, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on yli 24 metriä ja jonka bruttovetoisuus on alle 500;
- 4) *vuokraveneellä* urheiluun tai vapaa-ajan viettoon vuokralle miehitettynä tarjottavaa vesikulkuneuvoa, joka kuljettaa muussa kuin säännöllisessä liikenteessä enintään 12 matkustajaa ja jonka rungon pituus on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä; ei kuitenkaan purjevenettä, jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan alle 5,5 metriä, moottorilla varustettua vesikulkuneuvoa, jonka moottoriteho on moottorin valmistajan ilmoituksen mukaan alle 15 kilowattia ja jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan alle 5,5 metriä, vesiskootteria eikä sou-tuvenettä;
- 5) *vesiskootterilla* urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua vesikulkuneuvoa, jonka pi-tuus on alle 4 metriä ja jossa on moottori, jonka pääasiallinen työntövoiman lähde on vesisuihku-pumppu, ja joka on suunniteltu siten, että sitä käyttävät henkilöt istuvat, seisovat tai ovat polvil-laan rungon päällä;
- 6) *aluksella* veteen tukeutuvaa ja vesillä liikkumiseen tarkoitettua **vesikulkuneuvoa**;
- 7) *lossilla* ohjausköyden tai sitä korvaavan Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymän muun laitteiston ohjaamaa lautta;
- 8) *yleisellä kulkuväylällä* sellaista kulkuväylää, joka on tarpeen pitää avoinna yleistä vesiliikennettä varten ja joka on vesilain (587/2011) mukaan määrätty julkiseksi kulkuväyläksi tai yleiseksi paikallisiväyläksi;
- 9) *yleisen kulkuväylän ylläpitäjällä* sitä, jolla kulkuväyläksi määräämistä koskevan päätöksen perusteella on oikeus kulkuväylän rakentamiseen tai parantamiseen;
- 10) *yksityisellä kulkuväylällä* muuta kuin vesilain mukaista yleistä kulkuväylää tai valtaväylää;
- 11) *ahtaalla kulkuväylällä* kaikkia Suomen rannikon ja sisäisten kulkuvesien väyliä lukuun ot-tamatta avoimilla ja syvillä selkävesillä kulkevia väyliä ja väyläosuuksia;
- 12) *meriteiden säännöillä* kansainvälisistä säännöistä yhteentörmäämisen ehkäisemiseksi me-rellä vuonna 1972 tehtyä yleissopimusta (SopS 30/1977, COLREG-yleissopimus) siihen myö-hemmin tehtyine muutoksineen;
- 13) *ankkuroinnilla* vesikulkuneuvon kiinnittämistä poijuun tai paaluun tai ankkurilla pohjaan taikka maihin ilman vesikulkuneuvon kiinnitystä laituriin;
- 14) *valoilla* vesikulkuneuvon kulussa tai ankkuroinnissa käytettäviä, vesikulkuneuvon tunnis-tamisen kannalta tarpeellisia valoja;
- 15) *merkkikuvioilla* vesikulkuneuvon käyttämiä merkkejä, jotka ilmaisevat vesikulkuneuvon tehtävää tai rajoittunutta ohjailukykyä;
- 16) *vesikulkuneuvon pituudella* vesikulkuneuvon rungon pituutta, 2 luvussa kuitenkin vesikul-kuneuvon suurinta pituutta.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

4 §

Oikeus liikkua vesialueella

Jokaisen oikeudesta kulkea, ankkuroida tilapäisesti, uittaa puutavaraa ja uida vesialueella säädetään sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään ja Saimaan kanavaa koskevassa sopimuksessa määrätään, vesilain 2 luvun 3 §:ssä.

5 §

Vesikulkuneuvon käyttämistä koskevat yleiset velvollisuudet

Vesikulkuneuvon käyttäjän on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta ja toimittava siten, ettei hän ilman pakottavaa syytä vaikeuta tai häiritse muiden liikumista vesillä eikä aiheuta vaaraa tai vahinkoa muille taikka vaaraa tai merkittävää tai tarpeetonta haittaa tai häiriötä luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle, yleiselle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle tai yksityiselle edulle.

Vesikulkuneuvon käyttäjän on osallistuttava kykynsä mukaan muualla laissa edellytettyihin pelastustoimenpiteisiin sekä muutoinkin niihin toimiin, joihin onnettomuus- tai vaaratilanne antaa aiheutta.

6 §

Vesikulkuneuvon kuljettajaa, päällikköä ja luovuttajaa koskevat yleiset vaatimukset

Vesikulkuneuvoa saa kuljettaa, ohjailla tai hallita vain henkilö, jolla on olosuhteisiin nähden tarvittava ikä, kyky ja taito vesikulkuneuvon hallitsemiseksi. Rekisteröitävää moottorikäyttöistä vesikulkuneuvoa saa ohjailla tai hallita vain henkilö, joka on täyttänyt 15 vuotta.

Jollei merilain 6 luvusta muuta johdu, vesikulkuneuvon kulusta ja turvallisuudesta vastaa sen päällikkö. Päällikkö on henkilö, joka tosiasiallisesti ohjailee tai hallitsee vesikulkuneuvoa. Jos on epäselvää, kuka on päällikkö, päällikön vastuu on viime sijassa liikenneasioiden rekisteriin merkityllä vesikulkuneuvon omistajalla tai haltijalla, joka tosiasiaassa on voinut ohjailla tai hallita vesikulkuneuvoa.

Vesikulkuneuvoa ei saa luovuttaa sellaisen henkilön kuljetettavaksi, ohjailtavaksi tai hallittavaksi eikä vuokrata sellaiselle henkilölle, jolla ei ole siihen 1 momentissa edellytettyä ikää, kykyä ja taitoa.

Kuljetettavaksi, ohjailtavaksi tai hallittavaksi luovutetun tai vuokratun vesikulkuneuvon luovuttajan on huolehdittava siitä, että vesikulkuneuvo on luovutushetkellä kyseiselle vesialueelle ja siihen liittyviin olosuhteisiin nähden rakenteeltaan, kunnoltaan ja muilta ominaisuuksiltaan ~~siten~~ turvallinen siten kuin 107 §:ssä säädetään ja että vesikulkuneuvon vastaanottajalle on annettu riittävä opastus sen turvalliseen käyttöön.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

7 §

Päällikön yleinen vastuu

Vesikulkuneuvon päällikön on huolehdittava siitä, että:

- 1) vesikulkuneuvo on aiottuun matkaan ja olosuhteisiin nähden rakenteeltaan, kunnoltaan ja muilta ominaisuuksiltaan ~~siten~~ turvallinen **siten** kuin 107 §:ssä säädetään;
- 2) vesikulkuneuvossa olevia henkilöitä on ohjeistettu riittävällä tavalla turvallisesta vesikulkuneuvossa toimimisesta;
- 3) vesikulkuneuvossa on tarvittavat, 108 §:ssä ja sen nojalla säädetyt varusteet, ne ovat kunnossa ja helposti saatavilla;
- 4) vesikulkuneuvossa on käytettävissä asianmukaisia merikarttoja ja merenkulkujulkaisuja, jos aiottu matka edellyttää reittisuunnittelua matkan pituuden tai muun vastaavan syyn tai olosuhteen johdosta;
- 5) 108 §:ssä tarkoitettussa vesikulkuneuvossa olevilla henkilöillä on saman pykälän 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut kelluntavälineet puettuina sään, aallokon, vesikulkuneuvon kunnan tai muiden olosuhteiden niin edellyttäessä; ja
- 6) vesikulkuneuvossa on 41, 117 ja 119 §:ssä tarkoitetut tarvittavat asiakirjat.

8 §

Vesiliikennettä valvovat viranomaiset

Vesiliikennettä valvovat viranomaiset ovat poliisi, Rajavartiolaitos, Tulli ja Liikenne- ja viestintävirasto.

Saimaan kanavan vuokra-alueella sovelletaan Saimaan kanavaa koskevan sopimuksen 6 artiklan 2 kappaleen ja 15 artiklan 1 kappaleen määräyksiä.

9 §

Kanavien ja avattavien siltojen käyttöpalvelut

Kanavien ja avattavien siltojen käyttöpalvelujen järjestämisestä vastaa Väylävirasto. Väylävirasto voi tehdä yksityisen tai julkisen palveluntarjoajan kanssa sopimuksen, jolla palveluntarjoaja sitoutuu huolehtimaan kanavaliikenteen käyttöpalvelujen tuottamisesta tietyllä toimialueella.

Käyttöpalveluja on tarjottava tasapuolisesti kaikille vesikulkuneuvoille. Käyttöpalvelujen tarjonnassa on noudatettava hyvän hallinnon vaatimuksia.

Käyttöpalvelujen tarjoamiseen osallistuvaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan kanavaliikenteen käyttöpalveluun välittömästi liittyviä tehtäviä. Vahingonkorvauksesta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Kanavien ja avattavien siltojen käyttö voidaan järjestää myös itsepalveluna.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

2 luku

Vesiliikenteen säännöt ja vesiliikenteen ohjaamisen periaatteet

10 §

Meriteiden sääntöjen noudattaminen

Päällikön on avomerellä, kaikilla siihen yhteydessä olevilla kulkuvesillä, joilla merialukset voivat liikennöidä, ja kauppamerenkulun väylillä noudatettava meriteiden sääntöjä. Kauppamerenkulun väylillä tarkoitetaan vesilain nojalla määrättyjä yleisiä kulkuväyliä, jotka ovat ensisijaisesti rakennettu ja tarkoitettu kauppamerenkulkua varten.

Meriteiden sääntöjä on noudatettava sisäisillä kulkuvesillä tässä luvussa tarkoitetuin poikkeuksin ja lisäyksin. Sisäisillä kulkuvesillä tarkoitetaan järviä, jokia, kanavia sekä merialuetta, jonka ulkorajan muodostaa se viiva, jonka jokainen piste on kahden meripeninkulman etäisyydellä lähimmästä sisäisistä aluevesistä rajaavasta perusviivan pisteestä alumeren puolella.

11 §

Vesiliikenteen sääntöjen noudattaminen ja vesiliikenteen ohjaaminen

Päällikön on vesiliikenteessä noudatettava tässä luvussa tarkoitettuja vesiliikenteen sääntöjä, vesiliikennettä valvovan henkilön antamaa merkkiä, käskyä tai kieltoa ja vesiliikennettä ohjaavan henkilön antamaa merkkiä sekä vesiliikennemerkillä tai valo-opasteella osoitettua velvollisuutta.

Vesiliikennettä valvovalla henkilöllä tarkoitetaan poliisin, Rajavartiolaitoksen, Tullin tai Liikenne- ja viestintäviraston viranhaltijaa, jonka tehtäviin kuuluu vesiliikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden varmistaminen tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai poliisilaisissa (872/2011), rajavartiolaissa (578/2005) tai tullilaissa (304/2016) säädettyjen valvonta- ja ohjaamistehtävien hoitaminen. Vesiliikennettä ohjaavalla henkilöllä tarkoitetaan muuta henkilöä, jonka poliisi, Rajavartiolaitos, Tulli tai pelastusviranomainen on yksittäistapauksessa tai määräajaksi määrännyt ohjaamaan liikennettä onnettomuuden, yleisötapahuman, kilpailun tai muun vastaavan syyn vuoksi tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi. Puolustusvoimien harjoitusten aikana sekä aluevalvonta- ja öljyntorjuntatehtävissä vesiliikenteen ohjaajana voi toimia myös Puolustusvoimien tehtävään määräämä sotilas.

Vesillä liikkujan on ensisijaisesti noudatettava vesiliikennettä valvovan henkilön antamaa merkkiä, käskyä tai kieltoa tai vesiliikennettä ohjaavan henkilön antamaa merkkiä. Vesiliikennemerkillä tai valo-opasteella osoitettua velvollisuutta on noudatettava, vaikka se edellyttäisi poikkeamista vesiliikenteen säännöistä. Valo-opaste on kuitenkin ensisijainen vesiliikennemerkkiin nähden.

Poliisi-, tulli-, rajavartio-, pelastus- ja ensihoitotehtävässä olevan vesikulkuneuvon kuljettaja ja meripelastusyksikön sekä Puolustusvoimien vesikulkuneuvon kuljettaja saa tehtävän sitä edellyttäessä tarpeellista varovaisuutta noudattaen poiketa vesiliikennemerkillä tai valo-opasteella osoitetuista velvollisuuksista ja muista tässä luvussa tarkoitetuista vesiliikenteen säännöistä lukuun ottamatta väistämisvelvollisuutta. Jos olosuhteet sitä edellyttävät, on tällöin annettava erityisiä ääni- ja valomerkkejä.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

Edellä 4 momentissa tarkoitettut poikkeukset koskevat myös toisen valtion toimivaltaista viranomaista ja toiseen valtioon rekisteröidyn vesikulkuneuvon kuljettajaa Suomen alueella sen mukaan kuin toimivallasta on erikseen valtioiden välillä sovittu tai erikseen säädetty.

12 §

Turvallinen kulku ja nopeus

Vesikulkuneuvossa on kulussa ollessa oltava asianmukainen näkö- ja kuulotähystys.

Vesikulkuneuvoa on ohjailtava voimassa olevaa nopeusrajoitusta noudattaen ja olosuhteisiin nähden oikein valitulla nopeudella yhteentörmäämisen ja ympäristölle aiheutuvan vahingon välttämiseksi.

13 §

Yhteentörmäämisen vaara ja sen välttäminen

Vesikulkuneuvon päällikön on arvioitava ja estettävä yhteentörmäämisen vaara ja tehtävä kaikki toimenpiteet yhteentörmäämisen välttämiseksi hyvissä ajoin ja turvallisesti.

14 §

Ohittaminen, kohtaaminen ja väistäminen

Ohittamis-, kohtaamis- ja väistämistilanteessa on noudatettava erityistä varovaisuutta ottaen huomioon meriteiden sääntöjen osan B määräykset.

Ohittaminen kanavassa on sallittu ainoastaan silloin, kun edellä kulkevan vesikulkuneuvon tai puutavaralautan nopeus on huomattavasti takana kulkevan vesikulkuneuvon suurinta sallittua nopeutta pienempi. Ohittaminen kanavassa on kielletty sulun odotussataman tai sillan kohdalla.

Kun kaksi moottorilla kulkevaa vesikulkuneuvoa kohtaa ahtaassa kulkuväylässä siten, etteivät ne voi vaaratta sivuuttaa toisiaan, on paikalle myöhemmin saapuneen vesikulkuneuvon odotettava, kunnes toinen vesikulkuneuvo on sen sivuuttanut. Kohdattaessa toinen moottorilla kulkeva vesikulkuneuvo vuolaassa, ohjailuun vaikuttavassa virtapaikassa on vastavirtaan kulkevalla kulkuneuvolla liikkuvan väistettävä ja odotettava myötävirtaan kulkevaa vesikulkuneuvoa. Ahtaissa kanavaosissa ja silta-aukoissa, joissa moottorilla kulkevat vesikulkuneuvot eivät voi vaaratta kohdata, on kanavaa ylöspäin kulkevan odotettava alaspäin kulkevaa.

Vesikulkuneuvo tai kelluva esine, jolta harjoitetaan sukellusta, on sivuutettava asianmukaista varovaisuutta noudattaen, ja moottorilla kulkevan vesikulkuneuvon on vältettävä aiheuttamasta potkurivirtaa.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

15 §

Soutuveneiden ja alle seitsemän metrin pituisten vesikulkuneuvojen liikkumista ja kohtaamista koskevat poikkeukset

Edellä 14 §:ssä säädetystä poiketen seuraavien vesikulkuneuvojen on yleisillä kulkuväylillä pysyteltävä poissa yli 12 metrin pituisten vesikulkuneuvojen tieltä:

- 1) soutuvene ja siihen kooltaan, nopeudeltaan tai muuten rinnastettava vesikulkuneuvo;
- 2) alle seitsemän metrin pituinen, moottorilla kulkeva vesikulkuneuvo, jonka suurin nopeus on enintään seitsemän solmua;
- 3) alle seitsemän metrin pituinen purjevoimalla kulkeva purjevene.

16 §

Vesikulkuneuvon ja puutavaralautan tai muun kelluvan esineen ankkurointi ja kiinnittäminen

Vesikulkuneuvo ja puutavaralautta tai muu kelluva esine on ankkuroitava ja kiinnitettävä niin, ettei se vaaranna liikennettä yleisellä väylällä.

Vesikulkuneuvon ja puutavaralautan tai muun kelluvan esineen ankkurointi ja kiinnittäminen on kielletty:

- 1) johtoylitysten ja siltojen alla;
- 2) vedenalaisten kaapelien sekä putkijohtojen ja muiden vastaavien kohdalla;
- 3) sulkuporttien ja siltojen välittömässä läheisyydessä;
- 4) kohtaamis- tai ohittamiskiellon vaikutusalueella.

17 §

Vesikulkuneuvon ankkurointi ja kiinnittäminen kanavilla ja avattavien siltojen alueella

Kanavilla ja avattavien siltojen alueella vesikulkuneuvojen ja puutavaralauttojen ankkurointi tai kiinnittäminen rantaan tai laituriin on sallittu vain merkityillä paikoilla ja tilapäisesti muualla, jos siitä ei aiheudu haittaa eikä vaaraa liikenteelle tai kanavan rakenteille.

Jos paikalla on kiinnittymistä varten pollareita, renkaita, paaluja tai muita laitteita, on niitä käytettävä. Kiinnittäminen puihin, valaisin- tai liikennemerkkipylyväisiin tai muihin kanavan rakenteisiin tai laitteisiin, joita ei ole kiinnittämiseen tarkoitettu, on kielletty.

Kanavien ja avattavien siltojen alueella kiinnitetystä tai ankkuroidusta vesikulkuneuvossa ja puutavaralautassa on oltava jatkuvasti vesikulkuneuvon tai lautan vartiointiin tai mahdolliseen siirtoon tarvittava miehistö, ellei kanavien ja avattavien siltojen käyttöpalvelujen tarjoamiseen osallistuvan henkilön kanssa ole toisin sovittu tai ellei puutavaralautta sijaitse erityisellä puutavaralauttojen käsittelyalueella.

Vesikulkuneuvon lastin saa purkaa tai ottaa ja vesikulkuneuvoon saa ottaa tai siitä jättää matkustajia ainoastaan tähän tarkoitukseen osoitetussa paikassa.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

18 §

Vesikulkuneuvon pysäyttäminen ja asiakirjojen esittäminen

Vesiliikennettä valvova tai ohjaava henkilö saa pysäyttää vesikulkuneuvon. Vesiliikennettä valvova henkilö saa tarkastaa vesikulkuneuvon rakenteen, varusteet, kunnon ja asiakirjat sekä vesikulkuneuvon ja sen moottorin yksilöintitiedot sekä tarkastaa vesikulkuneuvon päällikön ja kuljettajan kyvyn, iän, taidon ja tarvittavan pätevyyden.

Vesikulkuneuvo on vesiliikennettä valvovan tai ohjaavan henkilön antamasta, selvästi havaittavasta pysäytysmerkistä pysäytettävä heti, kun se voidaan turvallisesti tehdä. Pysäytysmerkki on annettava 53 §:ssä tarkoitettulla tai muulla sopivalla tavalla. Pysäytysmerkillä annettavaa pysähdysmääräystä voidaan tarvittaessa tehostaa antamalla äänimerkki, valaisemalla valonheittimellä, ampumalla valkoinen valoraketti tai laukaus taikka muulla sopivalla tavalla.

Vesikulkuneuvon päällikköä sekä kulkuneuvoa ja sen varusteita koskevat erikseen säädetyt tai määrätyt asiakirjat on esitettävä vesiliikennettä valvovalle henkilölle tämän pyynnöstä. Tällaisen asiakirjan puuttuessa on vesikulkuneuvon päällikkö tai haltija velvollinen vesiliikennettä valvovan henkilön antaman kohtuullisen määräajan kuluessa esittämään asiakirjan tarkastuksessa osoitettavalle valvovalle viranomaiselle.

19 §

Vesikulkuneuvon matkan estäminen tai keskeyttäminen

Vesiliikennettä valvova henkilö saa estää tai keskeyttää vesikulkuneuvon matkan tai vesikulkuneuvolla kulkemisen, jos vesikulkuneuvo ei täytä 107 tai 108 §:n vaatimuksia tai 107 §:n 3 momentin tai 108 §:n 4 momentin nojalla annettuja määräyksiä tai jos matkan jatkamiseen liittyy ilmeinen onnettomuuden vaara, yleisen järjestyksen häiriintyminen tai ympäristöhaitan uhka tai jos liikenne on väliaikaisesti keskeytetty tai rajoitettu yleisen kulkuväylän tarpeellisten rakennustöiden, kilpailujen tai muun vastaavan syyn johdosta tai vesialueella on voimassa Liikenne- ja viestintäviraston päätös alueellisesta tai vesikulkuneuvotyyppiä koskevasta kiellosta tai rajoituksesta. Vesikulkuneuvon päällikkö on tällöin velvollinen pysäyttämään vesikulkuneuvon.

Jos vesikulkuneuvon matka estetään tai keskeytetään, vastaa hinattavasta, ankkuroidusta tai rantaan taikka laituriin jätetystä vesikulkuneuvosta sen päällikkö.

Kanavaliikenteen käyttöpalvelujen tarjoamiseen osallistuva henkilö saa tehdä toimialueellaan omasta aloitteestaan kiireellisessä tapauksessa 1 momentissa tarkoitettun päätöksen enintään yhden vuorokauden ajaksi. Päätöksestä on välittömästi ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, jonka on tehtävä päätös toimenpiteen keskeyttämisestä tai jatkamisesta ilman aiheutonta viivytystä.

20 §

Vesikulkuneuvon siirtäminen

Yleisen kulkuväylän ylläpitäjä saa määrätä yleisellä kulkuväylällä olevan vesikulkuneuvon siirrettäväksi ja käyttöpalvelujen tarjoamiseen osallistuva henkilö kanavan tai avattavan sillan

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

alueella sijaitsevan vesikulkuneuvon siirrettäväksi, jos se haittaa, estää tai vaarantaa vesiliikennettä tai ympäristöä.

21 §

Uponnut, kiinni jäänyt tai ajelehtiva vesikulkuneuvo, sen osa tai muu tavara

Jollei merilain 11 a luvusta muuta johdu, on vesikulkuneuvon omistajan tai sen, jonka hallinnassa vesikulkuneuvo tai tavara oli, poistettava niin pian kuin mahdollista kulkuväylälle tai muulle vesiliikenteen käyttämälle alueelle uponnut, ajelehtinut tai kiinni jäänyt vesikulkuneuvo, sen osa taikka tavara, jos vesikulkuneuvo, sen osa tai tavara on vaarallinen tai haitallinen vesiliikenteelle. Vesikulkuneuvon omistajan tai sen, jonka hallinnassa vesikulkuneuvo tai tavara oli, on tarvittaessa pantava paikalle sopiva merkki tilapäiseksi varoitusmerkiksi.

Vesikulkuneuvon omistajan tai sen, jonka hallinnassa vesikulkuneuvo tai tavara oli, on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettua tilanteesta viipymättä hätäkeskukselle, meripelastuskeskukselle tai VTS-palveluntarjoajalle, joka ilmoittaa asiasta edelleen väylänpitäjälle ja Liikenne- ja viestintävirastolle.

Jos vesikulkuneuvo tai puutavaralautta uppoaa kanavassa tai jää kiinni kanavaan tai ei muutoin voi jatkaa matkaansa kanavalla, on päällikön heti ilmoitettava asiasta kanavien ja avattavien siltojen käyttöpalvelujen tarjoajalle, joka ilmoittaa asiasta edelleen väylänpitäjälle ja Liikenne- ja viestintävirastolle.

Velvollisuudesta korvata vahinko, joka aiheutuu 1—3 momentissa tarkoitetun toimenpiteen laiminlyönnistä, säädetään vahingonkorvauslaissa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi laiminlyöjän kustannuksella ryhtyä vaaran torjumiseksi tai esteen poistamiseksi tarpeellisiin toimiin. Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada tarpeellista virka-apua poliisilta, Rajavartiolaitokselta ja Tullilta.

22 §

Vesikulkuneuvon tai puutavaralautan aiheuttama vahinko

Jos vesikulkuneuvo tai puutavaralautta aiheuttaa vahinkoa kanavan tai avattavan sillan rakenteille, laitteille, valaistukselle tai viitoitukselle, on sen päällikön viipymättä ilmoitettava vahingosta kanavien ja avattavien siltojen käyttöpalvelujen tarjoajalle, joka ilmoittaa asiasta edelleen väylänpitäjälle ja Liikenne- ja viestintävirastolle.

Velvollisuudesta korvata vahinko, joka aiheutuu 1 momentissa tarkoitetun toimenpiteen laiminlyönnistä, säädetään vahingonkorvauslaissa.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

Valojen, merkkikuvioiden ja ääni- ja valomerkkien käyttö

23 §

Vesikulkuneuvon valot, merkkikuviot sekä ääni- ja valomerkit

Vesikulkuneuvossa on käytettävä meriteiden sääntöjen osan C mukaisia valoja auringonlaskusta auringonnousuun tai näkyvyyden ollessa rajoitettu ja osan C mukaisia merkkikuvioita päivällä.

Vesikulkuneuvossa tai puutavaralautassa, joka on ankkuroituna liikenneturvallisuuden kannalta suojatussa paikassa tai venesatamassa tai muussa vastaavassa paikassa, ei tarvitse näyttää meriteiden sääntöjen osassa C tarkoitettuja ankkuroidulle vesikulkuneuvolle määrättyjä valoja tai merkkikuvioita.

Vesikulkuneuvosta on annettava meriteiden sääntöjen osan D mukaisesti ääni- ja valomerkkejä, joilla kiinnitetään muiden vesillä liikkujien huomiota.

Vesiliikennettä valvovien viranomaisten, Puolustusvoimien, pelastustoimen ja meripelastusyksikön virka- tai hälytystehtävässä olevassa vesikulkuneuvossa voidaan näyttää sinistä ympäri näköpiiriin näkyvää vilkkuvaloa vesikulkuneuvon ollessa kiireellisessä tehtävässä tai silloin, kun tämä on muun vesiliikenteen varoittamiseksi tarpeen.

24 §

Alle 12 metrin pituisen vesikulkuneuvon valot ja merkkikuviot

Alle 12 metrin pituisessa, moottorilla kulkevassa vesikulkuneuvossa, jossa ei ole mastoa, on pidettävä mastovalo vähintään puoli metriä sivuvalojen tai niiden yhdistelmän yläpuolella.

Alle 12 metrin pituisen vesikulkuneuvon sivuvaloissa ei tarvitse olla varjostimia. Siitä ei tarvitse näyttää meriteiden sääntöjen osassa C karilla olevalle tai ohjailukyvyttömälle vesikulkuneuvolle määrättyjä merkkikuvioita, vaikka se olisi ohjailukyvytön tai karilla.

25 §

Puutavaralautan tai muun kelluvan esineen valot ja merkkikuviot

Kun puutavaralauttaa tai muuta kelluvaa esinettä hinataan tai se on ankkuroituna eikä se voi pitää 23 §:ssä tarkoitettuja valoja tai merkkikuvioita, on siitä näytettävä ympäri näköpiiriin näkyvää valkoista valoa sen keula- ja peräosassa. Valon on näytettävä vähintään kahden meripeninkulman etäisyyteen. Jos hinattavan puutavaralautan tai muun kelluvan esineen pituus ylittää 100 metriä, on tällaisia valoja sijoitettava enintään 100 metrin etäisyydelle toisistaan, jos tämä on käytännössä mahdollista.

Kun hinattava puutavaralautta tai muu kelluva esine on kokonaan tai osittain näkymättömissä veden pinnan alapuolella, on siinä päivällä näytettävä kaksoiskartion muotoista merkkikuvioita sen keula- ja peräosassa. Jos tällaisen puutavaralautan tai muun kelluvan esineen pituus ylittää 100 metriä, on merkkikuvioita sijoitettava enintään 100 metrin etäisyydelle toisistaan, jos tämä on käytännössä mahdollista.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

Kokonaan tai osittain näkymättömissä vedenpinnan alapuolella olevaan, 1 momentissa tarkoitettuun hinattavaan puutavaralauttaan tai muuhun kelluvaan esineeseen voidaan valot ja merkkikuviot tarvittaessa sijoittaa siihen kiinnitettyihin sopiviin kellukkeisiin tai uimureihin.

26 §

Lossin valot

Lossista on näytettävä:

1) kolmea punaista valoa parhaiten näkyvässä paikassa, asennettuina pitkittäiskeskiviivan suuntaan vähintään yhden metrin päähän toisistaan niin, että ne muodostavat tasasivuisen kolmion kärki ylöspäin, ja valojen on näytävä ympäri näköpiirin, vähintään yhden meripeninkulman etäisyyteen; sekä

2) kahta pystysuoraan päällekkäin vähintään 0,75 metrin päässä toisistaan olevaa pallonmuotoista merkkikuviota, joista alempi on vähintään neljä metriä rungon yläpuolella.

27 §

Perä edellä kulkevan vesikulkuneuvon valot

Moottorilla kulkevasta vesikulkuneuvosta, joka on rakennettu kulkemaan myös perä edellä, on perä edellä kuljettaessa näytettävä meriteiden sääntöjen osassa C määrättyjä valoja sillä tavalla, että todellinen kulkusuunta käy selville.

Edellä 1 momentissa tarkoitettusta vesikulkuneuvosta on näytettävä päivällä kahta pallonmuotoista, halkaisijaltaan vähintään 0,6 metrin suuruista merkkikuviota asennettuina symmetrisesti yksi pitkittäiskeskiviivan kummallekin puolelle vähintään kaksi metriä savupiipun ja kansirakenteiden yläpuolella ja vähintään kolmen metrin päähän toisistaan.

28 §

Sukellustoiminnassa olevan vesikulkuneuvon merkkikuviot

Vesikulkuneuvosta tai kelluvasta esineestä, jolta harjoitetaan sukellustoimintaa, on sukeltajan ollessa vedessä näytettävä liitteen 2 mukaista kansainvälistä viestilippua A vähintään yhden metrin korkuisena levynä, joka on yöllä valaistava. Merkkikuviota näytettäessä on varmistauduttava siitä, että se näkyy ympäri näköpiirin.

29 §

Alle 20 metrin pituisen vesikulkuneuvon merkkikuviot

Alle 20 metrin pituisessa vesikulkuneuvossa saadaan käyttää pienempiä merkkikuvioita ja niiden välisiä pystysuoria etäisyyksiä kuin mitä meriteiden sääntöjen liitteessä I on määrätty.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen merkkikuvioiden teknisistä yksityiskohdista.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

30 §

Alle seitsemän metrin pituisen vesikulkuneuvon valot ja merkkikuviot

Alle seitsemän metrin pituisesta vesikulkuneuvosta, jonka rungossa tai kansirakenteessa ei ole vähintään yhden metrin korkeudella vesikulkuneuvon vesiviivasta sivuvalojen kiinnitykseen soveliaista kohtaa, saa meriteiden sääntöjen osassa C määrättyjen valojen sijasta näyttää ympäri näköpiirin näkyvää valkoista valoa.

Alle seitsemän metrin pituisen vesikulkuneuvon ei tarvitse näyttää meriteiden sääntöjen osassa C määrättyjä merkkikuvioita, lukuun ottamatta konevoimalla kulkevaa vesikulkuneuvoa, jolla on purjeet ylhäällä.

31 §

Äänimerkit ahtaassa kulkuväylässä

Kun vesikulkuneuvon on meriteiden sääntöjen osan D mukaisesti oltava varustettu viheltimellä, on vesikulkuneuvosta annettava viheltimellä yksi pitkä ääni puoli meripeninkulmaa ennen sen saapumista 14 §:n 3 momentissa tarkoitettuun ahtaaseen kulkuväylään. Kulkuväylässä jo olevasta vesikulkuneuvosta on vastattava tähän antamalla viheltimellä vähintään viisi lyhyttä, toisiaan nopeasti seuraavaa äänimerkkiä.

Vesikulkuneuvon tai puutavaralautan saapuessa kanavan varrella sijaitsevaan satamaan tai laituriin tai lähtiessä sieltä sen on tarvittaessa ilmoitettava ohjailutoimenpiteistään lähellä kulkeville seuraavin viheltimellä annettavin äänimerkein:

- 1) kolme pitkää ja yksi lyhyt äänimerkki, kun se haluaa suunnata oikealle; ja
- 2) kolme pitkää ja kaksi lyhyttä äänimerkkiä, kun se haluaa suunnata vasemmalle.

32 §

Ruoppaajan äänimerkit

Näkyvyyden ollessa rajoitettu on vedenalaisen tai vastaavaan työhön käytettävän ruoppaajan ja muun vesikulkuneuvon tai kelluvan esineen, jonka ankkurointi tai kiinnitys estää tai vaikeuttaa muuta vesiliikennettä, viheltimellä annettava ankkuroidulle vesikulkuneuvolle meriteiden sääntöjen osassa D määrätty äänimerkki, jota seuraa:

- 1) vähintään kuuden yksittäislyönnin sarja laivakellolla, kun se voidaan sivuuttaa niin kuin sen paikka olisi merkitty oikeanpuoleisella viitalla, pohjoisviitalla tai länsiviitalla; tai
- 2) vähintään kuuden kaksoislyönnin sarja laivakellolla, kun se voidaan sivuuttaa niin kuin sen paikka olisi merkitty vasemmanpuoleisella viitalla, eteläviitalla tai itäviitalla.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

Vesillä liikkumista kanavilla ja avattavien siltojen kautta koskevat erityiset säännökset

33 §

Kanavilla ja avattavien siltojen kautta liikuttaessa noudatettavat menettelyt

Liikuttaessa vesikulkuneuvolla kanavilla tai avattavien siltojen kautta on noudatettava 5 §:ssä edellytettyä huolellisuutta ja varovaisuutta sekä niille saapumista, kulkujärjestystä ja sulutusta koskevia menettelyjä.

Kanavilla ja avattavien siltojen kohdalla uiminen on kielletty.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kanaville ja avattaville silloille saapumisesta ja niillä noudatettavista menettelyistä sekä vesikulkuneuvojen ja niiden varustusten käyttöä koskevista vaatimuksista.

34 §

Purjeveneellä kulkeminen Saimaan kanavan vuokra-alueella

Purjeella varustetun vesikulkuneuvon kulkeminen Saimaan kanavassa on sallittua ainoastaan konevoimalla tai hinauksessa purjeet koottuina.

35 §

Nopeusrajoitus kanavilla ja avattavien siltojen kautta liikuttaessa

Yleinen nopeusrajoitus sulku- ja avokanavilla sekä avattavien siltojen kautta liikuttaessa on yhdeksän kilometriä tunnissa, jollei Liikenne- ja viestintävirasto toisin määrää.

Nopeusrajoituksen alkamis- ja päättymiskohdat merkitään nopeusrajoitusmerkillä.

Nopeusrajoitus ei koske pelastustoimintaan osallistuvan vesikulkuneuvon eikä kiireellisessä virkatehtävässä olevan viranomaisen käytössä olevan vesikulkuneuvon käyttöä, edellyttäen, että sen käytössä noudatetaan tarpeellista varovaisuutta.

36 §

Kauppamerenkulkuun käytettävän vesikulkuneuvon tiedoista ilmoittaminen kanava-alueilla

Kauppamerenkulkuun käytettävän vesikulkuneuvon päällikön on pyydettyäessä ilmoitettava kanavien ja avattavien siltojen käyttöpalvelujen tarjoajalle vesikulkuneuvoa, sen kulkureittiä ja lastia tai vesikulkuneuvon päällikön vastuulla olevaa puutavaralauttaa koskevat tiedot sen liikkuessa kanava-alueilla.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

37 §

Tupakointi ja avotulen käsittely

Tupakointi ja avotulen käsittely on kielletty räjähdysaineita, palavia nesteitä tai muita tulenarvoja aineita kuljettavan vesikulkuneuvon läheisyydessä.

38 §

Liikenteen pysähtyminen tai hidastuminen

Kanavilla ja avattavien siltojen kautta kulkevilla ei ole oikeutta saada Suomen valtiolta korvausta sen johdosta, että liikenne pysähtyy tai hidastuu ruuhkautumisen, onnettomuustapauksen, kanavan tai avattavan sillan vaurioitumisen, välttämättömän korjaustyön, juoksutuksen tai muun vastaavan syyn vuoksi.

39 §

Kanavamaksut

Kanavien käyttämisestä niiden vahvistettuina aukioloaikoina ei peritä maksuja, korvauksia eikä palkkioita.

Saimaan kanavan lupamaksuista sekä palkkioista, joita peritään kanavien ja avattavien siltojen avaamisesta muuna kuin ilmoitettuna aukioloaikana, säädetään erikseen.

3 luku

Vesillä liikkumista koskevat erityiset pätevyysvaatimukset

40 §

Tietyn vesikulkuneuvotyypin päällikölle asetettavat vaatimukset

Sellaisen vesikulkuneuvotyypin, jonka arvioidaan sen tyypin, koon, käyttötarkoituksen tai liikkuma-alueen perusteella aiheuttavan vaaraa toisen terveydelle tai ympäristölle, päällikön on oltava täyttänyt 18 vuotta ja osoittanut, että hänellä on tarvittavat tiedot ja kyky sen kuljettamiseen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettusta vesikulkuneuvon tyypistä, koosta, käyttötarkoituksesta ja liikkuma-alueesta ja vesikulkuneuvon päällikölle asetettavista vaatimuksista.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

41 §

Huvialuksen päällikön pätevyysvaatimukset

Huvialuksen päällikön on oltava täyttänyt 18 vuotta ja hänellä on oltava kansainvälinen huviveneenkuljettajankirja.

Kansainvälisen huviveneenkuljettajankirjan saamisen edellytyksenä on:

- 1) vähintään 16 vuoden ikä;
- 2) vähintään voimassa oleva ajokorttilain (386/2011) mukainen ryhmän 1 ajokortti tai vähintään ryhmän 1 ajoterveyksivaatimusten täyttämisen osoittava lääkärintodistus;
- 3) Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission sisävesiliikennetyöryhmän päätöslauselmassa nro 40 asetettujen tutkintovaatimusten täyttäminen.

Huviveneenkuljettajankirjaa hakevan on osoitettava täyttävänsä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetut tutkintovaatimukset:

1) veneilyn teorian osaamisesta annetulla todistuksella, jonka on myöntänyt sellainen veneilyjärjestö tai merenkulkualan oppilaitos, joka seuraa koulutustoimintaansa ja todistuksenantoaan laatujärjestelmän avulla ja jonka koulutustoimintaa sekä todistuksenantoa koskeva laatujärjestelmä on ulkoisesti arvioitu Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymällä tavalla enintään viisi vuotta ennen todistuksen päiväystä;

2) liikenteen palveluista annetun lain 99 §:ssä tarkoitetulla kuljettajankirjalla tai muulla ylemmällä, ammattimaiseen merenkulkuun tarkoitetulla kansipäällystön pätevyyskirjalla; tai;

3) Liikenne- ja viestintävirastossa suoritettavalla kokeella; ja

4) 1 kohdassa tarkoitetun veneilyjärjestön tai merenkulkualan oppilaitoksen antamalla todistuksella käytännön veneilyosaamisesta.

Kansainvälinen huviveneenkuljettajankirja on pidettävä alkuperäisenä vesikulkuneuvon kullussa mukana.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräyksiä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetun kokeen tutkintovaatimuksista.

42 §

Vesiliikenteen ohjaaja

Edellä 11 §:n 2 momentissa tarkoitetun vesiliikenteen ohjaajan on oltava 18 vuotta täyttänyt. Hänen on annettava suostumuksensa tehtävään ja hänelle on annettava tehtävän edellyttämä ohjeistus.

Vesiliikenteen ohjaajaksi määrättyyn henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen toimiessaan vesiliikenteen ohjaajana. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

43 §

Vesikulkuneuvon radiolähtetimen käyttäjä

Meriradioviestintään käytettävän radiolähtetimen käyttöön ja hallussapitoon tarvittavasta radioluvasta ja lähtetimen käyttöön tarvittavasta pätevyystodistuksesta säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa (917/2014).

44 §

Kansainvälisen huviveneenkuljettajankirjan hakeminen ja myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta 41 §:ssä tarkoitetun kansainvälisen huviveneenkuljettajankirjan ja tallentaa sitä koskevat tiedot liikenteen palveluista annetussa laissa tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin. Huviveneenkuljettajankirjan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija täyttää 41 §:ssä säädetyt vaatimukset.

Huviveneenkuljettajankirjaa koskevaan hakemukseen on liitettävä kaikki sen myöntämistä varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset sekä passikuva. Jos hakija hakee huviveneenkuljettajankirjaa ensimmäistä kertaa, hänen on todistettava luotettavasti henkilöllisyytensä.

45 §

Kansainvälisen huviveneenkuljettajankirjan voimassaolo ja uusiminen

Kansainvälinen huviveneenkuljettajankirja on voimassa toistaiseksi.

Jos huviveneenkuljettajankirja on myönnetty määräaikaisena ja sen haltija haluaa jatkaa sen voimassaoloa, on hänen haettava kuljettajankirjaa uudestaan ja toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle jäljennös 41 §:n 2:n momentissa tarkoitetusta ajokortista tai lääkärintodistuksesta ja aiemmasta huviveneenkuljettajankirjasta.

Kadonneen tai tuhoutuneen kansainvälisen huviveneenkuljettajankirjan tilalle voidaan antaa uusi ilman selvitystä terveydentilasta ja tutkintovaatimusten täyttämisestä.

46 §

Vuokraveneen kuljettajan pätevyysvaatimukset

Vuokraveneen kuljettajalta edellytettävistä pätevyyskirjoista säädetään liikenteen palveluista annetun lain 102 §:ssä.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

4 luku

Vesiväylien merkitseminen ja vesiliikenteen ohjaaminen

Merenkulun turvalaitteet

47 §

Merenkulun turvalaitteet

Merenkulun turvalaite on kulkuväylän merkitsemistä tai muuten vesiliikenteen ohjaamista ja turvaamista varten vesialueelle tai rannalle sijoitettu rakenne ja laite.

Kiinteitä turvalaitteita ovat elektroniset paikanmäärittäysasemat ja -laitteet, tutkamerkit, majakat, linja- ja sektoriloistot, linjamerkit, reunamerkit, kummelit ja muut tunnusmerkit, sekä muut näihin verrattavat kiinteät laitteet.

Kelluvia turvalaitteita ovat poijut ja viitat.

48 §

Turvalaitteita koskevien määräysten antaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräyksiä:

- 1) kulkuväylien merkitsemisestä ja valaisemisesta sekä käytettävästä viitoitusjärjestelmästä;
- 2) merenkulun turvalaitteiden ja kulkuväylien merkinnässä käytettävien muiden laitteiden nimityksistä, rakenteesta, merkityksestä sekä väri- ja valotunnuksista; sekä
- 3) merenkulun turvalaitteiden rakentamisesta, asettamisesta, muuttamisesta ja poistamisesta sekä siitä, milloin ne ovat toiminnassa.

49 §

Yleisen kulkuväylän vahvistaminen sekä turvalaitteen asettaminen ja poistaminen

Sen lisäksi, mitä yleisen kulkuväylän määrittämisestä säädetään vesilain 10 luvun 2—4 §:ssä sekä turvalaitteen asettamisesta 5 §:ssä, on lupaa turvalaitteen asettamiseen haettava Liikenne- ja viestintävirastolta. Hakemus on hyväksyttävä, jos väylä ja sen turvalaitteet eivät vaaranna liikenneturvallisuutta ja niitä koskevat tiedot ovat riittäviä ja tarkoituksenmukaisia. Päätöksessä on määrättävä ehdot väylän ja sen turvalaitteiden rakentamisesta, asettamisesta ja kunnossapidosta. Väylän ylläpitäjän on toimitettava tiedot väylästä ja sen turvalaitteista ja niiden sijainnista Liikenne- ja viestintävirastoon tietojärjestelmiin tallentamista ja merikarttoihin merkitsemistä varten. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä toimitettavan tiedon sisällöstä ja välittämistavasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun väyläpäätöksen saaja ei saa muuttaa eikä poistaa väyläpäätöksen nojalla asetettua tai rakennettua merenkulun turvalaitetta ilman Liikenne- ja viestintäviraston lupaa.

Jos 1 momentissa tarkoitetussa väylää koskevassa päätöksessä tarkoitettu turvalaite on puutteellinen tai harhaanjohtava, on Liikenne- ja viestintäviraston kehotettava ylläpitovelvollista

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

määräajassa korjaamaan laite. Jos laitetta ei kehotuksesta huolimatta korjata, voi Liikenne- ja viestintävirasto korjata laitteen ylläpitovelvollisen kustannuksella.

Yksityisen kulkuväylän merkitsemisessä ei saa käyttää yleisen kulkuväylän merkitsemiseen tarkoitettuja merenkulun turvalaitteita.

50 §

Erehdyttävä valo tai laite

Kulkuväylän tai muun vesiliikennealueen läheisyyteen ei saa asettaa sellaista mainos- tai merkkivaloa tai muuta laitetta, joka muistuttaa erehdyttävästi merenkulun turvalaitetta tai joka muutoin voi aiheuttaa vaaraa vesiliikenteelle.

51 §

Turvalaitteeseen kiinnittyminen

Vesikulkuneuvon, pyödyksen tai muun turvalaitteen toimintaa vaarantavan esineen kiinnittäminen yleisen kulkuväylän turvalaitteeseen on kielletty.

52 §

Toimimaton turvalaite

Jos yleisen kulkuväylän merkitsemiseen tarkoitettu vesiliikenteen turvalaite ei toimi ilmoitetulla tavalla tai jos jokin sellainen laite on kadonnut, vahingoittunut, siirtynyt paikaltaan tai on jostain muusta syystä erehdyttävä, on jokaisen asiantilan havainneen henkilön ilmoitettava siitä Liikenne- ja viestintävirastolle.

Vesiliikenteen ohjaamisessa käytettävät pysäytysmerkit, vesiliikennemerkkit ja valo-opasteet

53 §

Vesikulkuneuvolle annettavat pysäytysmerkit

Pysäytysmerkkejä ovat näkö-, kuulo- ja radioviestintävälineellä annetut kansainväliset pysäytysmerkit sekä erityinen pysäytysmerkkilevy (kuva 1) ja punainen vilkkuva valo, jota näytetään samanaikaisesti vilkkuvan sinisen hälytysvalon kanssa. Kansainvälisistä pysäytysmerkeistä ensisijaisesti käytettävä L-kirjainta, joka on viestilippuna kelta-mustajakoinen (kuva 2) ja morsemerkkinä lyhyt-pitkä-lyhyt-lyhyt (-.-.). Kuvan 1 pysäytysmerkkilevyssä voi olla sana STOP tai viranomaisesta osoittava merkintä. Levyn näkyvissä olevan takasivun on oltava harmaa, jollei merkkillä anneta kieltoja kumpaankin suuntaan. Levyssä on oltava asianomaista väriä heijastava pinta, ja se on tarpeen mukaan valaistava.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä muiden kuin kansainvälisten pysäytysmerkkien sijoituksesta, väreistä, rakenteesta ja mitoituksista.

Kuva 1. Esimerkki pysäytysmerkkilevystä

Kuva 2. L-lippu

54 §

Vesiliikennemerkin ja valo-opasteen asettaminen

Vesiliikennemerkkien ja valo-opasteiden asettamisessa noudatetaan, mitä vesilain 10 luvun 5 §:ssä säädetään yleisen kulkuväylän ylläpitäjän oikeudesta asettaa merenkulun turvalaitteita vesistöön tai sen rannalle.

Vesiliikennemerkin ja valo-opasteen sijoittamisesta yleiselle kulkuväylälle vastaa väylänpitäjä ja yleisen kulkuväylän ulkopuolisille alueille kunta. Rajoitetun alikulkukorkeusmerkin, ilmajohdimerkin sekä kaapeli- ja johtotaulun sekä niiden suuntamerkkien sijoittamisesta vastaa alikulkukorkeutta rajoittavan rakenteen, ilmajohdon, kaapelin tai putkijohdon omistaja.

Liikenne- ja viestintävirastolle on ilmoitettava vesiliikennemerkin ja valo-opasteen sijoittamisesta paikannustietoineen. Liikenne- ja viestintävirasto voi poistaa tai siirtää epätarkoituksenmukaisesti asetetun vesiliikennemerkin ja valo-opasteen.

Jos 2 momentissa tarkoitettu taho ei ole asettanut vesiliikennemerkkiä tai valo-opastetta tai sen asettama vesiliikennemerkki tai valo-opaste on puutteellinen tai harhaanjohtava, on Liikenne- ja viestintäviraston kehotettava kyseistä tahoja määrääjassa asettamaan kyseinen vesiliikennemerkki tai valo-opaste tai korjaamaan se. Jos vesiliikennemerkkiä tai valo-opastetta ei kehotuksesta huolimatta aseteta tai korjata, voi Liikenne- ja viestintävirasto asettaa tai korjata sen kyseisen tahon kustannuksella.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä sille 3 momentin mukaisesti toimitettavan tiedon sisällöstä ja välittämistavasta.

55 §

Valo-opaste

Valo-opastein voidaan vesiliikennettä ohjata kanavilla ja avattavilla silloilla, kapeikoissa, jyrkässä kaarteessa, **maantielauttapaikoilla**, jäätien ja väylän risteyksessä sekä satama-alueella.

Valo-opasteet on sijoitettava satama-, sulku- tai siltarakenteisiin kiinnitettyihin tai kulkusuuntaan nähden väylän oikealle puolelle sijoitettuihin mustiin taustalevyihin.

Valo-opasteiden merkitykset ovat seuraavat (liite 1, kuva 1):

- 1) Kaksi kiinteää punaista valoa vierekkäin: Kulku kielletty.
- 2) Yksi kiinteä punainen valo: Kulku kielletty.
- 3) Kaksi kiinteää vihreätä valoa vierekkäin: Kulku sallittu.
- 4) Yksi kiinteä vihreä valo: Kulku sallittu. Mahdolliset liikennettä rajoittavat tekijät ilmoitetaan omalla opasteellaan.

5) Yksi vilkkuva sininen valo: Alikulkukorkeus on rajoitettu suljetussa asennossa olevan avattavan sillan tai alikulkukorkeutta rajoittavan portin takia. Siltaan tai porttiin kiinnitetyllä, 81 §:n kuvan mukaisella rajoitetun alikulkukorkeuden liikennemerkillä osoitettua korkeammat vesikulkuneuvot eivät voi alittaa siltaa tai porttia. Vesikulkuneuvolla liikkuja vastaa itse alikulkukorkeuden riittävydestä.

6) Yksi kiinteä valkoinen valo: Saapuva vesikulkuneuvo tai puutavaralautta on havaittu, mutta sillä liikkujan on odotettava kulkuohjeita.

7) Yksi vilkkuva valkoinen valo: Saapuva vesikulkuneuvo tai puutavaralautta on havaittu. Sulku tai väylä on vapautumassa ja vesikulkuneuvolla tai puutavaralautalla voidaan valmistautua jatkamaan kulkua.

8) Yksi vilkkuva keltainen valo: Sulku, avattava silta taikka jäätien ja väylän risteys tai muu erityinen väylänkohta on miehittämätön tai toimii itsepalveluperiaatteella. Kulku on sallittu omalla vastuulla varovaisuutta noudattaen. Mahdolliset liikennettä rajoittavat tekijät ilmoitetaan omalla opasteellaan tai liikennemerkillä.

56 §

Vesiliikennemerkkien sijoittaminen ja ulkoasu

Vesiliikennemerkkit on sijoitettava siten, että ne ovat helposti havaittavissa ja ettei niistä ole haittaa liikenteelle.

Vesiliikennemerkkien näkyvissä olevan takasivun on oltava harmaa, jollei merkillä anneta kieltoja, määräyksiä tai tietoja kumpaankin suuntaan.

Vesiliikennemerkeissä on oltava asianomaista väriä heijastava pinta, ja ne on tarpeen mukaan valaistava.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vesiliikennemerkkien ja valo-opasteiden sijoituksesta, väreistä, rakenteesta ja mitoituksesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vesistöissä tai sen yli kulkevien johtojen, kaapelien ja muiden vastaavien rakennelmien ja laitteiden merkitsemisestä.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

57 §

Vesiliikennemerkkien vaikutusalue

Vesiliikennemerkki osoittaa vaikutusalueensa alkamiskohdan, ellei sitä ole apumerkeillä tai muuten erikseen tarkennettu. Vaikutusalueen päättymiskohta osoitetaan kiellon, määräyksen tai rajoituksen päättymistä osoittavalla merkillä. Jos vaikutusalueen päättymistä ei ole edellä tarkoitetuilla merkeillä tai apumerkeillä erikseen osoitettu, vaikutusalue ulottuu vastakkaista kulkusuuntaa varten asetettuun, vastaavaan merkkiin saakka.

58 §

Vesiliikennemerkkien jaottelu

Vesiliikennemerkkejä ovat:

- 1) kieltomerkit;
- 2) määräysmerkit;
- 3) rajoitusmerkit;
- 4) varoitusmerkit;
- 5) tiedotusmerkit;
- 6) apumerkit;
- 7) kaapeli- ja johtotaulut sekä suuntamerkit.

59 §

Kieltomerkki

Kieltomerkkillä kielletään vesillä liikkujalta jonkin toiminnan.

Kieltomerkki on neliön muotoinen. Merkin reunat ovat punaiset. Merkin valkoisessa keskustassa on musta, kieltä osoittava kuvio tai merkintä sekä valkoisessa kentässä punainen diagonaaliviiva.

60 §

Määräysmerkki

Määräysmerkillä määrätään vesillä liikkuja toimimaan merkin osoittamalla tavalla.

Määräysmerkki on neliön muotoinen. Merkin reunat ovat punaiset. Merkin valkoisessa keskustassa on musta, määräystä osoittava kuvio tai merkintä.

61 §

Rajoitusmerkki

Rajoitusmerkillä rajoitetaan vesillä liikkujan toimintaa.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

Rajoitusmerkki on neliön muotoinen. Merkin reunat ovat punaiset. Merkin valkoisessa keskustassa on musta, rajoitusta osoittava kuvio tai merkintä.

62 §

Varoitusmerkki

Varoitusmerkkiä käytetään osoittamaan vesialueella olevaa vesiliikenteelle vaarallista kohtaa. Varoitusmerkki on neliön muotoinen. Merkin reunat ovat punaiset. Merkin valkoisessa keskustassa on musta, varoitusta osoittava kuvio tai merkintä.

63 §

Tiedotusmerkki

Tiedotusmerkillä annetaan vesillä liikkujalle tarpeellisia tietoja. Tiedotusmerkki on neliön muotoinen. Merkissä on sinisellä pohjalla valkoinen, tiedotteen laatua osoittava kuvio tai merkintä.

64 §

Apumerkki

Yhdessä kieltoa, määräystä, rajoitusta, varoitusta tai tiedotusta koskevan vesiliikennemerkkin kanssa voidaan apumerkkinä käyttää suorakaiteen muotoista valkoista lisäkilpeä, jolla selvennetään päämerkin tarkoitusta tai kohdetta.

65 §

Kaapeli- ja johtotaulu sekä suuntamerkki

Kaapeli- ja johtotaululla sekä suuntamerkillä osoitetaan, että väylällä tai muulla vesialueella on merkin kohdalla laskettu vesialueelle kaapeli tai putkijohto.

Kieltomerkit

66 §

Ankkurin käyttökielto

Ankkurin kieltoa osoittavalla merkillä kielletään ankkuroiminen sekä ankkurien ja niiden vaijereiden ja ketjujen laahaaminen alueella, joka alkaa 100 metriä ennen merkkiä ja päättyy 100 metriä merkin jälkeen. Merkki sijoitetaan väylän kummallekin puolelle kohdalle, jossa ankkurin käyttö vedenalaisen kaapelin tai rakenteen takia on kielletty siten, että se näkyy molempiin suuntiin kuljettaessa. Merkissä on ankkuria esittävä kuvio (kuva 3).

Kuva 3. Ankkurin käyttökielto

67 §

Pysäköimiskielto

Pysäköimiskieltoa osoittavalla merkillä kielletään ankkuroiminen ja rantaan tai laituriin kiinnittyminen merkin vaikutusalueella, joka ilmoitetaan apumerkillä. Merkissä on kirjain P (kuva 4).

Kuva 4. Pysäköimiskielto

68 §

Kiinnittymiskielto

Kiinnittymiskieltoa osoittavalla merkillä kielletään vesikulkuneuvon ja puutavaralautan rantaan tai laituriin kiinnittäminen 50 metriä merkin molemmin puolin, jollei vaikutusalueella ole apumerkein toisin ilmoitettu. Merkissä on pollaria ja köyttä esittävä kuvio (kuva 5).

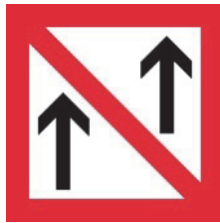
Kuva 5. Kiinnittymiskielto

69 §

Ohittamiskielto

Ohittamiskieltoa osoittavalla merkillä kielletään vesikulkuneuvon ja puutavaralautan ohittaminen.

Merkki sijoitetaan kulkusuuntaan nähden väylän oikealle puolelle. Merkissä on kaksi samansuuntaista nuolta (kuva 6).

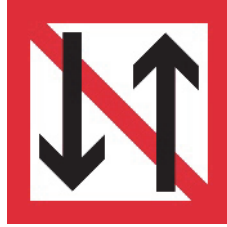

Kuva 6. Ohittamiskielto

70 §

Kohtaamiskielto

Kohtaamiskieltoa osoittavalla merkillä kielletään sekä vastaan tulevan vesikulkuneuvon kohtaaminen, että toisen vesikulkuneuvon ohittaminen merkin ja vastakkaista kulkusuuntaa varten asetetun tai kiellon päättymiseksi asetetun merkin välisellä väyläosalla, jollei kiellon vaikutus- aluetta ole muutoin ilmoitettu. Kieltoa ei tarvitse noudattaa kohdattaessa alle 20 metrin pituinen puutavaralautta tai vesikulkuneuvo, jos ei ole estettä vesikulkuneuvojen vapaalle kululle. Merkki sijoitetaan kulkusuuntaan nähden väylän oikealle puolelle. Merkissä on kaksi vastakkaisiin suuntiin osoittavaa nuolta (kuva 7).

Kuva 7. Kohtaamiskielto

71 §

Aallokon aiheuttamisen kielto

Aallokon aiheuttamisen kieltoa osoittavan merkin vaikutusalueella vesikulkuneuvolla liikku-
jan tulee nopeuttaan säätämällä välttää sellaisen liiallisen aallokon tai muun veden virtausvaiku-
tuksen aiheuttamista, josta voi aiheutua vahinkoa paikallaan oleville tai liikkuville vesikulkuneu-
voille, rakenteille tai muulle ympäristölle ja vesistön käytölle. Vesikulkuneuvolla tulee kuitenkin
voida käyttää turvallisen ohjailukyvyn edellyttämää nopeutta. Merkin vaikutusalue tarkennetaan
tarvittaessa apumerkillä. Merkissä on aallokkoa esittävä kuvio (kuva 8).

Kuva 8. Aallokon aiheuttamisen kielto

72 §

Vesihiihtokielto

Vesihiihtokieltoa osoittavalla merkillä kielletään vesihiihto. Merkin vaikutusalue tarkenne-
taan tarvittaessa apumerkillä. Merkissä on vesihiihtäjää esittävä kuvio (kuva 9).

Kuva 9. Vesihiihtokielto

73 §

Purjelautailukielto

Purjelautailukieltoa osoittavalla merkillä kielletään purjelautailu. Merkin vaikutusalue tarkennetaan tarvittaessa apumerkillä. Merkissä on purjelautailijaa esittävä kuvio (kuva 10).

Kuva 10. Purjelautailukielto

74 §

Vesikulkuneuvolla kulkeminen moottorivoimaa käyttäen kielletty

Moottorin käyttökieltoa osittavalla merkillä kielletään vesikulkuneuvolla kulkeminen moottorivoimaa käyttäen. Liikennöintiä koskevat rajoitukset ja merkin vaikutusalue tarkennetaan tarvittaessa apumerkillä. Merkissä on potkurikuvio (kuva 11).

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

Kuva 11. Kulkeminen moottorivoimaa käyttäen kielletty

75 §

Vesiskootterilla ajo kielletty

Vesiskootterikieltoa osoittavalla merkillä kielletään vesiskootterilla tai muulla vastaavan tyyppisellä vesikulkuneuvolla ajaminen. Merkin vaikutusalue tarkennetaan tarvittaessa apumerkillä. Merkissä on vesiskootteriajoa osoittava kuvio (kuva 12).

Kuva 12. Vesiskootterilla ajo kielletty

76 §

Uiminen kielletty

Uintikieltoa osoittavalla merkillä kielletään uiminen vesialueella. Merkin vaikutusalue tarkennetaan tarvittaessa apumerkillä. Merkissä on uimaria ja aaltoja esittävä kuvio (kuva 13).

Kuva 13. Uiminen kielletty

Määräysmerkit

77 §

Pysähtymismerkki

Pysähtymistä osoittavaa merkkiä käytetään valo-opasteiden yhteydessä ja se osoittaa kohdan, johon vesikulkuneuvon tai puutavaralautan etuosa on viimeistään pysäytettävä silloin, kun valo-

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

opasteet osoittavat ajokieltoa. Merkin keskellä on vaakasuora viiva. Merkki voidaan sijoittaa odotuspaikan maaston tai rakenteiden mukaan kulkusuuntaan nähden joko väylän oikealle tai vasemmalle puolelle (kuva 14).

Kuva 14. Pysähtymismerkki

78 §

Annettava äänimerkki, äänen tunnus

Äänimerkin antamista osoittavan merkin kohdalla on vesikulkuneuvosta annettava äänimerkki, jonka tunnus ilmoitetaan apumerkillä. Merkin keskellä on ympyrä. Merkki sijoitetaan kulkusuuntaan nähden väylän oikealle puolelle (kuva 15).

Kuva 15. Annettava äänimerkki

79 §

Otettava yhteys radiopuhelimella

Radiopuhelimen käytöstä määrävän merkin kohdalla on vesikulkuneuvosta otettava yhteys radiopuhelimella siten kuin merkillä määrätään. Merkissä on radiopuhelintyyppin lyhennekirjaimet ja niiden alla kutsukanavan numero. Tarpeelliset lisätiedot yhteydenottoa varten ilmoitetaan apumerkillä. Merkki sijoitetaan kulkusuuntaan nähden näkyvään paikkaan (kuva 16).

Kuva 16. Otettava yhteys radiopuhelimella

Rajoitusmerkit

80 §

Nopeusrajoitus

Nopeusrajoitusmerkillä ilmoitetaan suurin sallittu nopeus kilometreinä tunnissa (km/h). Nopeusrajoituksen vaikutusalueen tarkennukset tai nopeusrajoitus solmuina (knots) ilmoitetaan tarvittaessa apumerkillä. Väylää koskeva nopeusrajoitusmerkki sijoitetaan, mikäli mahdollista kulkusuuntaan nähden väylän oikealle puolelle (kuva 17).

Kuva 17. Nopeusrajoitus

81 §

Rajoitettu alikulkukorkeus

Alikulkukorkeuden rajoitusmerkillä osoitetaan, että vesialueella on tällaisen merkin kohdalla tai tällaisin merkein varustetulla osalla alikulkukorkeus rajoitettu. Merkin keskellä olevat numerot osoittavat suurimman alikulkukorkeuden metreissä (kuva 18). Merkin yläreunassa on kolmio, jonka kärki on alaspäin. Merkki voidaan sijoittaa kulkusuuntaan nähden joko väylän oikealle tai sen molemmille puolille lukuun ottamatta siltoja, joissa se sijoitetaan siltapalkkiin. Lisäksi merkki voidaan ilmajohdoissa kiinnittää suoraan johtoon. Jos merkki on varustettu merkin vaikutussuuntaa osoittavalla apumerkillä (kuva 34), se osoittaa suurimman alikulkukorkeuden apumerkin ilmoittamassa suunnassa.

Kuva 18. Rajoitettu alikulkukorkeus

82 §

Rajoitettu kulkusyvyys

Kulkusyvyiden rajoitusmerkillä osoitetaan, että väylällä on tällaisen merkin kohdalla tai tällaisin merkein varustetulla osalla kulkusyvyys rajoitettu. Merkin keskellä olevat numerot ilmoittavat suurimman kulkusyvyiden metreissä. Merkin alareunassa on kolmio, jonka kärki on ylöspäin (kuva 19).

Kuva 19. Rajoitettu kulkusyvyys

83 §

Rajoitettu kulkuleveys

Kulkuleveyden rajoitusmerkillä osoitetaan, että väylällä on tällaisen merkin kohdalla tai tällaisin merkein varustetulla osalla kulkuleveys rajoitettu. Merkin keskellä olevat numerot osoittavat vesikulkuneuvon suurimman leveyden metreissä. Merkin sivuilla on kolmiot, joiden kärkien välissä ovat leveyttä osoittavat numerot. Merkki voidaan sijoittaa kulkusuuntaan nähden joko väylän oikealle tai vasemmalle puolelle (kuva 20).

Kuva 20. Rajoitettu kulkuleveys

Varoitusmerkit

84 §

Yleinen varoitusmerkki

Yleisellä varoitusmerkillä osoitetaan, että sen läheisyydessä on vesiliikenteessä tarpeen noudattaa erityistä varovaisuutta. Varoituksen syy ja merkin vaikutusalueen tarkennukset ilmoitetaan tarvittaessa apumerkillä. Merkin keskellä on pystysuora viiva (kuva 21).

Kuva 21. Yleinen varoitusmerkki

85 §

Voimakas virtaus ja virtauksen suunta

Voimakasta virtausta osoittavalla merkillä varoitetaan, että väylällä on tällaisen merkin jälkeen vesikulkuneuvon kulkemista häiritsevä virtaus. Virtauksen suunta ilmoitetaan tarvittaessa apumerkillä. Merkin keskellä on virtausta esittävä kuvio. Merkki voidaan sijoittaa kulkusuuntaan nähden joko väylän oikealle tai vasemmalle puolelle (kuva 22).

Kuva 22. Voimakas virtaus ja virtauksen suunta

86 §

Väylän reuna

Väylän reunaa osoittavalla merkillä varoitetaan väylän reunasta ja osoitetaan väylän reunan etäisyys merkistä. Merkin keskellä oleva laaja kolmio osoittaa kohtisuoran suunnan väylän reunaan ja kolmion sisällä olevat numerot ilmoittavat väylän reunan etäisyyden merkistä metreissä (kuva 23).

Kuva 23. Väylän reuna

87 §

Varoitus uimapaikasta

Uimapaikkaa osoittavalla merkillä varoitetaan uimapaikasta. Merkissä on uimarin päätä ja aaltoja esittävä kuvio (kuva 24).

Kuva 24. Varoitus uimapaikasta

Tiedotusmerkit

88 §

Pysäköiminen sallittu

Pysäköintimerkillä osoitetaan pysähtymistä varten varatut laiturit ja muut tähän tarkoitettut kohdat. Vesikulkuneuvon ja puutavaralautan rantaan kiinnittyminen tai, jollei se ole mahdollista, niiden ankkuroiminen on sallittu sillä puolella väylää, jolle merkki on sijoitettu. Merkissä on kirjain P (kuva 25). Merkki voidaan varustaa kuvan 34 mukaisella päämerkin vaikutussuuntaa osoittavalla apumerkillä.

Kuva 25. Pysäköiminen sallittu

89 §

Kiinnittyminen sallittu

Kiinnittymismerkillä osoitetaan, että vesikulkuneuvon ja puutavaralautan kiinnittäminen rantaan tai laituriin on sallittu merkin kohdalla ja 50 metriä sen molemmin puolin, ellei vaikutus- aluetta ole apumerkein toisin ilmoitettu. Merkissä on pollaria ja köyttä esittävä kuvio (kuva 26).

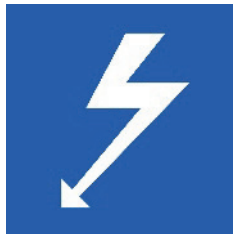

Kuva 26. Kiinnittyminen sallittu

90 §

Ilmajohto

Ilmajohtomerkillä osoitetaan ilmajohdon ja väylän risteämää. Merkki voidaan sijoittaa kulku-suuntaan nähden joko väylän oikealle puolelle tai molemmille puolille väylää kohdalle, jossa johdolinja risteää väylän. Merkissä on ylhäältä alas iskevää salamaa esittävä kuvio (kuva 27). Merkkiä käytetään yhdessä rajoitettu alikulkukorkeus -merkin kanssa, joka on ylimpänä. Jos useita ilmajohtoja on lähekkäin, merkitään äärimmäiset johdot rajoitettu alikulkukorkeus- ja ilmajohtomerkkien yhdistelmällä ja lisäksi mahdollisella apukilvellä. Tässä tapauksessa rajoitettu alikulkukorkeus -merkki osoittaa alimman ilmajohdon mukaisen turvallisen alituskorkeuden. Ilmajohtoon kiinnitetyn rajoitettu alikulkukorkeus -merkin yhteydessä ei käytetä ilmajohtomerkkiä.

Kuva 27. Ilmajohto

91 §

Puhelin

Puhelinmerkillä osoitetaan yleisöpuhelin. Merkissä on puhelinta osoittava kuvio (kuva 28). Merkki voidaan varustaa kuvan 35 mukaisella puhelimen sijaintia tai etäisyyttä ilmoittavalla apukilvellä.

Kuva 28. Puhelin

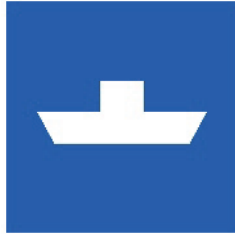
92 §

Lauttaväylän risteäminen

Lauttaväylää esittävällä merkillä osoitetaan, että vesialuetta ja siinä mahdollisesti olevaa kulkuväylää risteää lauttaväylä. Merkissä on lautta esittävä kuvio. Jos lautta kulkee köyden varassa, merkissä on lisäksi valkoinen vaijeria esittävä viiva (kuva 29). Merkin yhteydessä voidaan lisäksi käyttää apukilpeä, jossa on teksti "Varo vaijeria". Jos lautta on vapaasti kulkeva, merkissä ei ole vaijeria esittävää viivaa, (kuva 30). Jos lauttaväylä risteää kauppamerenkulkuun käytettävää väylää, merkin yhteydessä käytetään lisäksi kuvan 15 (annettava äänimerkki) mukaista merkkiä, joka on apukilpineen ylimpänä. Merkit sijoitetaan hyvin näkyvälle paikalle vesikulkuneuvon mahdollisesti tarvittavan pysäyttämisen kannalta riittävälle etäisyydelle risteävästä lauttaväylästä. Jos lauttaväylä risteää matalaväylää, tai lauttaväylän poikki ei kulje yleistä kulkuväylää, voidaan lauttaväylän risteämistä osoittavat merkit sijoittaa vaihtoehtoisesti laitureiden päihin.

Kuva 29. Lauttaväylän risteäminen (vaijerilautta)

Kuva 30. Lauttaväylän risteäminen (vapaasti kulkeva)

93 §

Mahdollisuus radiopuhelinyhteyteen

Radiopuhelinmerkillä osoitetaan, että väylältä on mahdollisuus ottaa radiopuhelinyhteys merkin osoittamalla kutsukanavalla. Merkissä on radiopuhelintyypin lyhennekirjaimet ja niiden alla kutsukanavan numero (kuva 31). Merkki sijoitetaan kulkusuuntaan nähden näkyvään paikkaan.

Kuva 31. Mahdollisuus radiopuhelinyhteyteen

94 §

Juomavesipiste

Juomavesipistettä esittävällä merkillä osoitetaan käytettävissä oleva juomavesipiste. Merkissä on vesihanaa osoittava kuvio (kuva 32). Merkki voidaan varustaa lisäksi apumerkillä, jossa on tiedot vesipisteen sijainnista.

Kuva 32. Juomavesipiste

95 §

Kiellon, määräyksen tai rajoituksen päättyminen

Päättymismerkillä osoitetaan kiellon, määräyksen tai rajoituksen päättyminen. Merkissä on diagonaaliviiva (kuva 33). Merkki sijoitetaan kulkusuuntaan nähden oikealle puolelle tai vastakkaiselle ajosuunnalle tarkoitetun vastaavan kiello-, määräys- tai rajoitusmerkin kääntöpuolelle.

Kuva 33. Kiellon, määräyksen tai rajoituksen päättyminen

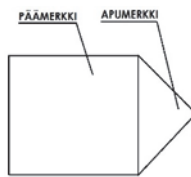
Apumerkit

96 §

Päämerkin vaikutussuuntaa osoittava apumerkki

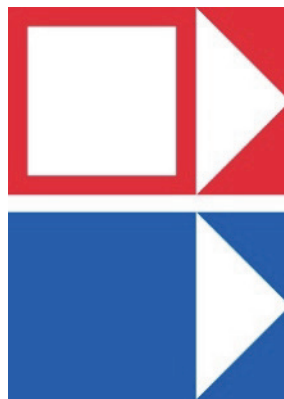
Vaikutussuuntamerkillä osoitetaan päämerkin vaikutussuuntaa. Merkki on suorakulmaisen kolmion muotoinen ja sen suora kulma osoittaa merkin vaikutussuuntaan (kuva 34a). Merkkikolmion kantasivu on päämerkin korkuinen, ja se sijoitetaan välittömästi päämerkin viereen.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

Kuva 34a. Päämerkin vaikutussuuntaa osoittava apumerkki

Havaittavuuden parantamiseksi voidaan vaikutussuuntaa osoittavassa apumerkissä käyttää suorakulmion muotoista pohjaa, jonka väri määräytyy päämerkin värien mukaan (kuva 34b).

Kuva 34b. Apumerkin suorakulmion muotoinen pohja

97 §

Apukilpi

Apukilvellä täsmennetään päämerkin sisältöä. Apukilpi on suorakaiteen muotoinen ja sen leveys on yhtä suuri kuin päämerkin leveys (kuvat 35, 15 ja 22). Etäisyyttä tai vaikutusaluetta ilmoittavat apukilvet sijoitetaan päämerkin yläpuolelle. Muut päämerkin kohdentamista ja tarkentamista koskevat apukilvet sijoitetaan päämerkin alapuolelle.

Kuva 35. Apukilpi

Kaapeli- ja johtotaulut sekä suuntamerkit

98 §

Kaapeli- ja johtotaulut

Kaapeli- ja johtotauluilla osoitetaan, että väylällä tai muulla vesialueella, jota käytetään kulkeamiseen, on tällaisen merkin kohdalla laskettu vesialueelle kaapeli, vesi-, viemäri- tai muu johto. Kaapeli- ja johtotaulut ovat suorakaiteen muotoisia, ja niissä on krominkeltaisella pohjalla isoilla mustilla kirjaimilla kaapelitaulussa sana KAAPELI (KABEL, CABLE) tai maininta kaapelin laadusta (esimerkiksi VALOKUITUKAAPELI) ja johtotaulussa maininta putkijohdon laadusta (esimerkiksi MAAKAASU tai VESIJOHTO) (kuva 36). Kaapeli- ja johtotaulu sijoitetaan vesialueen kummallekin rannalle kohtisuoraan kaapelin, vesi-, viemäri- tai muun johdon suuntaa vastaan siten, että tauluja yhdistävä suora osoittaa kaapelin, vesi-, viemäri- tai muun johdon sijainnin.

Kuva 36. Kaapeli- ja johtotaulu

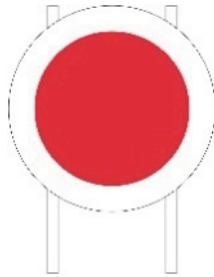
99 §

Suuntamerkit

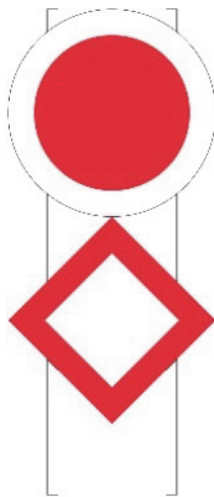
Suuntamerkkejä voidaan käyttää tarkentamaan kaapelin tai johdon sijaintia väylän risteämäkohdassa, jos kaapelitauluilla sitä ei voida riittävän selvästi osoittaa. Suuntamerkkien alempi (kuva 37a) ja ylempi (kuva 37b) kautta kulkeva suora osoittaa kaapelin tai johdon sijainnin väylän kohdalla. Alempi suuntamerkki on ympyrän muotoinen, valkoisen reunuksen ympäröimä punainen merkki. Valkoisen reunuksen leveys on 1/8 merkin halkaisijasta. Ylempi suuntamerkki muodostuu kahdesta, päällekkäin asetetusta merkistä, joista ylempänä oleva on samanlainen kuin

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

alempi suuntamerkki. Välittömästi sen alapuolella on kärjellään oleva neliön muotoinen, punaisen reunuksen ympäröimä valkoinen merkki, jonka reunuksen leveys on 1/8 merkin lävistäjästä. Suuntamerkkien korkeudet tulee mitoittaa siten, että ne ovat kaapelia risteävältä väylältä selvästi havaittavissa.

Kuva 37a. Suuntamerkki, alempi

Kuva 37b. Suuntamerkki, ylempi

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

5 luku

Kiellot ja rajoitukset sekä luvat kilpailuihin ja harjoituksiin

100 §

Vesialueen tilapäinen sulkeminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi onnettomuuden tai muun vastaavan syyn johdosta määrätä, että vesiliikenne keskeytetään tai sitä rajoitetaan väliaikaisesti vesialueella. Asiasta on tiedotettava asianmukaisesti vesillä liikkujille.

101 §

Alueelliset ja vesikulkuneuvotyyppiä koskevat kiellot ja rajoitukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää vesikulkuneuvolla liikkumisen määrääjäksi tai toistaiseksi määrätyllä vesialueella tai rajoittaa sitä, jos kiello tai rajoitus harkitaan tarpeelliseksi liikenteen, ympäristön, kalastuksen tai muun elinkeinon suojaamiseksi taikka yleisen luonnon virkistyskäytön tai muun yleisen edun vuoksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi aluekohtaisesti kieltää tietyn moottorikäyttöisen vesikulkuneuvotyyppin käytön tai rajoittaa sitä, jos sen käyttämisestä aiheutuu erityisen huomattavaa haittaa luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle tai muulle elinkeinolle, yleiselle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle.

Kielto tai rajoitus ei nopeusrajoitusta lukuun ottamatta koske työnteon tai asunnon sijainnin vuoksi tarpeellista vesikulkuneuvon käyttöä eikä vaikeasti liikuntavammaisen henkilön vesikulkuneuvon käyttöä, ellei päätöksessä erityisen painavasta syystä toisin määrätä. Virka-, ensihoito- ja pelastustehtävien suorittamiseksi, Puolustusvoimien toiminnan varmistamiseksi sekä muusta vastaavasta syystä välttämätön vesikulkuneuvolla liikkuminen on sallittu kiellosta tai rajoituksista huolimatta.

102 §

Kielto- ja rajoitusasioiden käsittely

Esityksen 101 §:ssä tarkoitetuksi kielloksi tai rajoitukseksi voi tehdä kunta tai kunnan jäsen taikka sellainen viranomainen, yhteisö tai vesialueen omistaja, jota asia koskee. Kiellon tai rajoituksen määräämisen voi panna vireille myös Väylävirasto, Liikenne- ja viestintävirasto tai alueellinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Esitys kiellon tai rajoituksen määräämisestä on tehtävä kirjallisesti Liikenne- ja viestintävirastolle. Esityksestä tulee käydä ilmi kiellon tai rajoituksen voimassaoloaika ja perusteet sekä muut asian käsittelyn kannalta tarpeelliset seikat. Vesialue, jolle kielloa tai rajoitusta haetaan, on osoitettava mittakaavaltaan asianmukaisella kartalla.

Ennen kiellon tai rajoituksen määräämistä on kuultava kuntaa, jonka aluetta kiello tai rajoitus koskee, sekä varattava niille viranomaisille, yhteisöille ja vesialueen omistajille sekä muille, joita asia koskee, tilaisuus tulla kuulluksi. Liikenne- ja viestintäviraston tai, jos kunta on esityksen tekijänä, kunnan on tiedotettava esityksestä kuuluttamalla vähintään 14 päivän ajan kunnan ilmoi-

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

tustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista on säädetty. Kuulutuksen julkaisemisesta on lisäksi ilmoitettava riittävän ajoissa vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kuulutuskustannukset maksetaan valtion varoista.

Muistutus esityksen johdosta on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle 14 päivän kuluessa kuulutusajan päättymisestä.

Jos kiello tai rajoitus määrätään kunnan esityksestä, se on määrättävä esityksen mukaisesti, jollei esityksestä poikkeaminen ole tarpeen kansalaisten tasapuolisen kohtelun tai alueellisen yhtenäisyyden vuoksi taikka muusta erityisestä syystä.

Liikenne- ja viestintäviraston on tiedotettava päätöksestään noudattamalla, mitä 2 momentissa esityksestä kuulemisesta säädetään. Päätöstä koskevasta kuulutuksesta on käytävä ilmi päätöksen antaja, antopäivä, päätöksen pääasiallinen sisältö sekä kiellon tai rajoituksen voimaantulo. Kuulutuksesta tulee myös käydä ilmi, missä päätöstä koskevat tarkemmat tiedot ovat saatavilla.

Liikenne- ja viestintäviraston on annettava päätös tiedoksi esityksen tekijälle, asianomaiselle kunnalle, vesialueen omistajalle tai haltijalle sekä asianomaisille valvontaviranomaisille hyvissä ajoin ennen kiellon tai rajoituksen voimaantuloa.

103 §

Kiellon ja rajoituksen voimaantulo

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä, että sen antama kiello- tai rajoituspäätös tulee voimaan muutoksenhausta huolimatta päätöksessä määrätillä tavalla sen jälkeen, kun päätöksestä on tiedotettu. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

104 §

Kiellon ja rajoituksen merkitseminen

Kiello tai rajoitus on, jos se on mahdollista, merkittävä vesialueelle, jota se koskee, tai sen läheisyyteen. Kiellon tai rajoituksen merkitsemisestä yleisellä kulkuväylällä vastaa väylänpitäjä ja muualla se kunta, jonka aluetta kiello tai rajoitus koskee.

Nopeusrajoitus on, jos se on mahdollista, merkittävä kansallisen merikarttaviranomaisen toimesta tai sen auktorisoimana julkaistuihin merikarttoihin.

Kiello- ja rajoitusmerkkeinä käytetään tämän lain mukaisia vesiliikennemerkkejä.

Kieltoa ja rajoitusta osoittavien merkkien asettamisessa noudatetaan, mitä vesilain 10 luvun 5 §:ssä säädetään yleisen kulkuväylän ylläpitäjän oikeudesta asettaa merenkulun turvalaitteita vesistöön tai sen rannalle.

105 §

Kiello- tai rajoituspäätöksen muuttaminen

Kiello- tai rajoituspäätöstä, joka on annettu 101 §:n mukaisesti, voidaan muuttaa, jos päätöstä tehtäessä vallinneet olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet tai jos niiden myöhemmin todetaan olleen oleellisesti erilaiset kuin päätöstä annettaessa on edellytetty. Tällöin on noudatettava, mitä 102 §:ssä säädetään kiello- ja rajoitusasioiden käsittelystä.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

106 §

Lupa kilpailuihin, harjoituksiin ja muihin tapahtumiin

Moottorikäyttöisellä vesikulkuneuvolla suoritettavien kilpailujen, harjoitusten tai muiden tapahtumien toistuvaan tai pysyvään järjestämiseen samalla vesialueella on haettava, sen lisäksi, mitä luvanvaraisuudesta säädetään muualla laissa, kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lupa. Lupaa ei kuitenkaan tarvita tätä tarkoitusta varten asemakaavassa varatulle alueelle eikä alueelle, jolle on annettu ympäristönsuojelulaissa (527/2014) tarkoitettu ympäristölupa.

Lupa on haettava myös yksittäisen tapahtuman järjestämiseen, jos tapahtumasta on odotettavissa merkityksellisiä ympäristöhaittoja. Kunta saa periä maksun 1 momentissa ja tässä momentissa tarkoitetuista luvista. Kunnan perimä maksu saa vastata enintään suoritteiden tuottamisesta kunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Maksun perusteista määrätään tarkemmin kunnan hyväksymässä taksassa.

Luvan usean kunnan alueella pidettävään tapahtumaan antaa toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Usean keskuksen alueella pidettävään tapahtumaan myöntää luvan se toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueella tapahtuma pääosin pidetään.

Tässä pykälässä tarkoitetun luvan myöntämisen edellytyksenä on, että tapahtuma täyttää riittävät turvallisuuden vaatimukset ja ettei toiminnasta aiheudu kohtuutonta haittaa luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle, yleiselle luonnon virkistyskäytölle eikä muulle yleiselle edulle. Lupa voidaan myöntää vain, jos vesialueen omistaja on antanut siihen suostumuksensa. Jos vesialue on yhteinen, suostumuksesta päätetään yhteisäluelain (758/1989) mukaisesti.

Lupaa ei kuitenkaan tarvita pelastus- tai meripelastustoimen harjoituksiin, vesiliikennettä valvovien viranomaisten harjoituksiin eikä Puolustusvoimien harjoituksiin.

Jos luvanvarainen tapahtuma edellyttää väliaikaista vesiliikenteen keskeyttämistä tai rajoittamista tai alueellisesta kiellosta tai rajoituksesta poikkeamista, on lupa siihen haettava Liikenne- ja viestintävirastolta.

6 luku

Vesikulkuneuvoja ja niiden varusteita koskevat vaatimukset

107 §

Vesikulkuneuvon rakenne, varusteet ja kunto

Vesikulkuneuvon on oltava rakenteeltaan, varusteiltaan, kunnoltaan ja muilta ominaisuuksiltaan turvallinen niillä kulkuvesillä, joilla sitä käytetään.

Vesikulkuneuvon on lisäksi oltava sellainen, ettei sen käytöstä aiheudu merkittävää tai tarpeetonta haittaa tai häiriötä luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle, yleiselle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle tai yksityiselle edulle.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vuokraveneiden ja vuokralle jättävien vesikulkuneuvojen rakenteesta ja ominaisuuksista sekä vuokraveneissä ja vuokralle tar-

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

jottavissa vesikulkuneuvoissa vaadittavista laitteista, varusteista ja tarvikkeista ja niiden ominaisuuksista, rakenteesta, laadusta, määrästä, kunnosta ja käytöstä.

108 §

Vesikulkuneuvon varusteet

Liikkeellä olevassa moottorilla tai rungoltaan yli viiden metrin pituisessa purjeella varustetussa vesikulkuneuvossa on oltava seuraavat käyttökuntoiset varusteet:

1) hyväksytty pelastusliivi, kelluntapukine tai pelastuspuku kullekin vesikulkuneuvossa olevalle henkilölle; pelastusliivin, kelluntapukineen ja pelastuspuvun on kokoluokaltaan ja kantavuudeltaan vastattava henkilön kokoa ja painoa;

2) tyhjennyspumppu tai muu väline veden poistamiseen;

3) aivot tai mela taikka ankkuri köysineen; välineen on oltava asianmukainen vesikulkuneuvon kokoon ja ominaisuuksiin nähden;

4) asianmukaisesti vuoden välein tarkastettu käsisammutin, jos vesikulkuneuvossa on liekillä toimiva polttolaite, sisä- tai sisäperämoottori tai yli 25 kilowatin perämoottori paitsi jos kyseessä on vesiskootteri.

Vesikulkuneuvossa on oltava meriteiden sääntöjen osan D mukaiset merkinantolaitteet.

Valoista ja nestekaasulaitteista säädetään erikseen. Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä vesikulkuneuvoissa käytettävät merkkilyhdyt.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä vesikulkuneuvojen ja niiden moottoreiden sekä varusteiden ja tarvikkeiden ominaisuuksista, rakenteesta, laadusta, määrästä, kunnosta ja käytöstä.

109 §

Poikkeukset vesikulkuneuvoja ja niiden varusteita koskevista vaatimuksista

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisestä syystä yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksia vesikulkuneuvon rakennetta, moottoria, varusteita ja tarvikkeita koskevista säännöksistä ja määräyksistä, jos tästä ei aiheudu vaaraa vesiliikenteen tai henkilöiden turvallisuudelle tai ympäristölle ja jos säännösten tai määräysten soveltaminen olisi ilmeisen tarkoituksetonta tai kohtuuttoman hankalaa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää veneurheilutapahtuman järjestäjän pyynnöstä poikkeuksia vesikulkuneuvon rakennetta ja varusteita koskevista säännöksistä ja määräyksistä tapahtumaan osallistuville vesikulkuneuvoille, sillä edellytyksellä, että poikkeukset eivät heikennä vesikulkuneuvojen turvallisuutta.

7 luku

Vesikulkuneuvojen rekisteröinti

110 §

Velvollisuus rekisteröidä vesikulkuneuvo

Moottorilla varustettu vesikulkuneuvo, jonka moottoriteho on moottorin valmistajan ilmoituksen mukaan vähintään 15 kilowattia, sekä moottorilla tai purjeella varustettu vesikulkuneuvo, jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan vähintään 5,5 metriä, on rekisteröitävä.

Vesikulkuneuvo rekisteröidään liikenteen palveluista annetun lain **VI** osassa tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin.

Liikenneasioiden rekisteriin voidaan merkitä myös sellainen vesikulkuneuvo, jonka rekisteröintiin ei ole tämän lain perusteella velvollisuutta.

Liikenneasioiden rekisteriin rekisteröity vesikulkuneuvo ei saa olla samanaikaisesti rekisteröitynä alusrekisterilain (512/1993) mukaisessa Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämässä alusrekisterissä eikä merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain (690/2010) mukaisessa kalastusalusrekisterissä.

Sellaista vesikulkuneuvoa, jolla ei ole yhteyttä Suomeen omistajuuden, haltijuuden tai pääasiallisen käyttöpaikan takia, ei rekisteröidä liikenneasioiden rekisteriin.

Vesikulkuneuvon kansallisuuteen ja oikeuteen käyttää Suomen lippua sovelletaan merilain 1 luvun 1 §:ää.

111 §

Poikkeukset rekisteröintivelvollisuudesta

Rekisteröintivelvollisuus ei koske:

- 1) vesikulkuneuvoa, jonka omistaja tai haltija on Puolustusvoimat tai Rajavartiolaitos;
- 2) alusrekisterilain nojalla rekisteröityyn alukseen eikä merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain nojalla kalastusalusrekisteriin merkittyyn alukseen kuuluvaa vesikulkuneuvoa;
- 3) Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain (1048/2016) 38 §:n nojalla sisävesien kalastusalusrekisteriin merkittyä alusta eikä tällaiseen alukseen kuuluvaa vesikulkuneuvoa;
- 4) pelkästään kilpailukäytössä olevaa vesikulkuneuvoa.

112 §

Rekisteröitävän vesikulkuneuvon käyttäminen

Rekisteröitävää vesikulkuneuvoa ei saa käyttää vesiliikenteessä ennen kuin se on merkitty rekisteriin.

Sellaista tilapäisesti Suomessa olevaa vesikulkuneuvoa, jonka omistajalla tai haltijalla ei ole kotikuntaa eikä kotipaikkaa Suomessa tai joka on asianmukaisesti rekisteröity muualla, saa käyt-

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

tää Suomessa rekisteriin ilmoittamatta. Vesikulkuneuvon omistaja tai haltija, jolla on kotikunta tai kotipaikka Ahvenanmaan maakunnassa, saa tilapäisesti käyttää vesikulkuneuvoaan muualla Suomessa rekisteriin ilmoittamatta.

Jos vesikulkuneuvo tuodaan ulkomailta Suomeen, se on rekisteröitävä seitsemän päivän kuluessa Suomeen tuonnista.

113 §

Ennakkoilmoittaminen

Suomessa voimassa olevat vaatimukset täyttävän uuden vesikulkuneuvon ja vesikulkuneuvon moottorin yksilöinti- ja tekniset tiedot voidaan ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle ennen vesikulkuneuvon ja sen moottorin ensimmäistä rekisteröintiä Suomessa. Niitä seikkoja, jotka on ilmoitettu enakkoon, ei tarvitse ilmoittaa 114 §:ssä tarkoitetun ensirekisteröinnin yhteydessä.

Ennakkoilmoituksen voi tehdä vesikulkuneuvon tai moottorin valmistaja, valmistajan edustaja tai maahantuojaja:

- 1) joka on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö;
- 2) joka on vakavarainen ja asiantunteva;
- 3) jolla on tai joka saa valmistajalta käyttöönsä vesikulkuneuvon tai moottorin rakenteeseen ja varusteisiin liittyvät tekniset tiedot ja tiedot vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta; ja
- 4) jolla on sopimus Liikenne- ja viestintäviraston kanssa tietojen toimittamisesta.

Ennen 2 momentin 4 kohdassa tarkoitetun sopimuksen tekemistä hakijan on osoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, että se täyttää 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetut vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ennakkoilmoituksen tekemisestä sekä ennakkoilmoituksessa vaadittavista vesikulkuneuvon ja moottorin yksilöinti- ja teknisistä tiedoista.

114 §

Ensirekisteröinti

Ennen kuin vesikulkuneuvo otetaan ensimmäisen kerran vesiliikennekäyttöön Suomessa, omistaja on velvollinen tekemään kirjallisen rekisteri-ilmoituksen Liikenne- ja viestintävirastolle.

Ensirekisteröinnin edellytyksenä on, että Liikenne- ja viestintävirastolle esitetään selvitys:

- 1) vesikulkuneuvon ja sen moottorin omistajasta ja haltijasta;
- 2) vesikulkuneuvon ja sen moottorin yksilöinti- ja teknisistä tiedoista;
- 3) vesikulkuneuvon ja sen moottorin vaatimustenmukaisuudesta;
- 4) vesikulkuneuvon käyttötarkoituksesta ja sen pääasiallisesta käyttökunnasta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ensirekisteröinnissä ilmoitettavista vesikulkuneuvon ja sen moottorin teknisistä tiedoista.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

115 §

Muutosrekisteröinti

Rekisteröidyn vesikulkuneuvon omistaja on velvollinen ilmoittamaan 114 §:n 2 momentissa tarkoitettujen, rekisteriin merkittyjen tietojen muutoksista Liikenne- ja viestintävirastolle kirjallisesti 30 päivän kuluessa muutoksesta. Sellaisen omistajan tai haltijan, jolla on henkilötunnus, nimen, henkilötunnuksen, osoitteen tai kotikunnan muutoksista tai kuolemasta sekä sellaisen oikeushenkilön yhteystietojen muutoksista, jonka yritys- ja yhteisötunnus on merkitty rekisteriin, ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa.

Rekisteröidyn vesikulkuneuvon haltija on velvollinen ilmoittamaan rekisteriin merkittyjen vesikulkuneuvoa ja sen moottoria koskevien teknisten tietojen muutokset sekä vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta ja pääasiallista käyttökuntaa koskevien tietojen muutokset Liikenne- ja viestintävirastolle kirjallisesti 30 päivän kuluessa muutoksesta.

Muutosrekisteröinnin edellytyksenä on, että Liikenne- ja viestintävirastolle esitetään selvitys muutoksista, jotka koskevat:

- 1) vesikulkuneuvon omistajaa tai haltijaa;
- 2) vesikulkuneuvon tai sen moottorin teknisiä tietoja;
- 3) vesikulkuneuvon ja sen moottorin vaatimustenmukaisuutta;
- 4) vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta tai sen pääasiallista käyttökuntaa; tai
- 5) väliaikaista rekisteristä poistoa.

116 §

Lopullinen poisto

Rekisteröidyn vesikulkuneuvon omistaja on velvollinen 30 päivässä vesikulkuneuvon tuhoutumisesta, romuttamisesta tai purkamisesta ilmoittamaan kirjallisesti Liikenne- ja viestintävirastolle vesikulkuneuvon poistamisesta pysyvästi vesiliikennekäytöstä Suomessa.

Vesikulkuneuvon lopullinen poisto merkitään rekisteriin vain, jos Liikenne- ja viestintävirastolle esitetään luotettava selvitys siitä, että vesikulkuneuvo on tuhoutunut, romutettu tai purettu.

117 §

Rekisteröintitodistus

Liikenne- ja viestintävirasto antaa vesikulkuneuvon ensirekisteröinnistä rekisteröintitodistuksen. Rekisteröintitodistukseen merkitään vesikulkuneuvon omistajan ja haltijan nimi. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitkä vesikulkuneuvon ja sen moottoriin liittyvät tekniset tiedot rekisteröintitodistukseen merkitään.

Rekisteröintitodistukseen merkitään tieto vesikulkuneuvon Suomen kansallisuudesta, jos alus on merilain 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetulla tavalla suomalainen, kun se rekisteröidään.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää uuden rekisteröintitodistuksen, jos rekisteröintitodistukseen merkityissä tiedoissa tapahtuu muutoksia tai jos rekisteröintitodistus on kadonnut.

Rekisteröintitodistus on pidettävä mukana vesikulkuneuvoa käytettäessä, jos liikenneasioiden rekisteriin merkityt vesikulkuneuvoa koskevat tiedot eivät ole muutoin todennettavissa. Liiken-

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

neasioiden rekisteriin tehty rekisteri-ilmoitus ensirekisteröinnistä oikeuttaa kuitenkin käyttämään vesikulkuneuvoa ilman rekisteröintitodistusta 30 päivän ajan rekisteri-ilmoituksen tekemisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa rekisteröintitodistuksen mallin.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa rekisteröintitodistuksen valmistamisesta ja toimittamisesta asiakkaalle. Liikenne- ja viestintävirasto voi hoitaa tehtävän hankkimalla siihen liittyvän palvelun yksityiseltä tai julkiselta palvelun tuottajalta. Tehtävän järjestämisessä noudatetaan mitä liikenteen palveluista annetussa laissa säädetään.

118 §

Rekisteritunnus

Liikenne- ja viestintävirasto antaa ensirekisteröinnin yhteydessä vesikulkuneuvolle sen yksilöivän rekisteritunnuksen. Rekisteritunnus koostuu kirjain- ja numerosarjasta. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä rekisteritunnuksen teknisistä ominaisuuksista ja sen merkitsemisestä.

Rekisteröitävää vesikulkuneuvoa ei saa käyttää, ellei sitä ole varustettu rekisteritunnuksella.

Jos vesikulkuneuvo on rekisteröity myös 111 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun sisävesillä käytettävien alusten kalastusalusrekisteriin, voidaan vesikulkuneuvo jättää varustamatta tämän lain mukaisella rekisteritunnuksella.

119 §

Koetunnus

Sen estämättä, mitä 112 §:n 1 momentissa säädetään, vesikulkuneuvon tai moottorin valmistaja, maahantuojat, myyjä, korjaaja tai muu vastaava elinkeinonharjoittaja saa käyttää rekisteröimättöä vesikulkuneuvoa koeajossa, myyminen edistämistoiminnassa ja muussa tämän kaltaisessa elinkeinonsa harjoittamiseen välittömästi liittyvässä toiminnassa, jos Liikenne- ja viestintävirasto on antanut elinkeinonharjoittajalle kirjallisesta hakemuksesta koetunnuksen.

Koetunnus on voimassa toistaiseksi. Koetunnus voidaan peruuttaa, jos elinkeinonharjoittaja on ilmoittanut luopuvansa siitä, jos elinkeinonharjoittaja on käyttänyt koetunnusta tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesti tai jos koetunnuksen peruuttamiseen on muita erityisiä syitä.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa koetunnuksesta elinkeinonharjoittajalle todistuksen. Todistus on pidettävä mukana vesikulkuneuvoa käytettäessä. Rekisteröimätön vesikulkuneuvo on varustettava koetunnuksella, jos sitä käytetään 1 momentin mukaisesti.

Koetunnusta koskevaan todistukseen sovelletaan, mitä 117 §:n 5 ja 6 momentissa säädetään rekisteröintitodistuksesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä koetunnuksen teknisistä ominaisuuksista ja sen merkitsemisestä vesikulkuneuvon sekä siitä, mitä rekisteriin talletettuja elinkeinonharjoittajaa koskevia tietoja merkitään todistukseen.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

8 luku

Vesiliikenne rikos ja vesiliikenne rikkomukset

120 §

Vesiliikenne rikos

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo

- 1) 5 §:n 1 momentissa säädettyjä vesikulkuneuvon käyttämistä koskevia yleisiä velvollisuuksia;
- 2) 6 §:n 3 tai 4 momentin säännöksiä vesikulkuneuvon luovuttajan vastuusta;
- 3) 7 §:n säännöksiä päällikön yleisestä vastuusta lukuun ottamatta 7 §:n 3 kohdassa mainittuja muita varusteita kuin 108 §:n 1 momentin 1 kohdassa vaadittuja pelastusliivejä, kelluntapukinetta tai pelastuspukua;
- 4) 10 §:ssä tarkoitettujen meriteiden sääntöjen määräysten noudattamista alueella, jolla niitä on sellaisinaan noudatettava;
- 5) 49 §:ssä säädettyä kieltoa muuttaa tai poistaa turvalaite tai käyttää yksityisen kulkuväylän merkitsemisessä yleisen kulkuväylän merkitsemiseen tarkoitettuja turvalaitteita;
- 6) 50 §:ssä säädettyä kieltoa asettaa erehdyttävä valo tai laite; tai
- 7) 51—52 §:ssä säädettyä kieltoa vaarantaa turvalaitteen toimintaa tai jättää ilmoittamatta toimimattomasta turvalaitteesta, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa ole säädetty ankarampaa rangaistusta, vesiliikenne rikoksesta sakkoon.

Vesiliikenne rikoksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta vastoin 6 §:n 1 momentin säännöstä kuljettaa, ohjailee tai hallitsee tai vastoin 41 §:n säännöstä ohjailee vesikulkuneuvoa tai ylittää suurimman sallitun vesiliikennemerkillä osoitetun nopeuden tai vesikulkuneuvokohtaisen nopeuden, jos nopeuden ylitys on suurempi kuin sallitun nopeuden määrä.

Rangaistus liikenneturvallisuuden vaarantamisesta, törkeästä liikenneturvallisuuden vaarantamisesta, vesiliikennejuopumuksesta, kulkuneuvon luovuttamisesta juopuneelle ja kulkuneuvon kuljettamisesta oikeudetta säädetään rikoslain (39/1889) 23 luvun 1, 2, 5, 8 ja 10 §:ssä. Rangaistus sellaisesta tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta tehdystä tämän lain 5 §:n rikkomisesta taikka 101 §:n nojalla annettujen kieltojen tai rajoitusten rikkomisesta, joka on omiaan aiheuttamaan vaaraa ympäristölle, säädetään rikoslain 48 luvun 3 §:n 4 momentissa.

Rangaistus merikelpoisuudesta huolehtimisen laiminlyönnistä ja hyvän merimiestaidon laiminlyönnistä säädetään merilain 20 luvun 1 ja 2 §:ssä. Rangaistus ammattipätevyys säännösten rikkomisesta säädetään liikenteen palveluista annetun lain 264 §:ssä.

Rangaistus rekisterimerkintärikoksesta säädetään rikoslain 16 luvun 7 §:ssä. Rangaistus virkavallan anastuksesta säädetään rikoslain 16 luvun 9 §:ssä.

121 §

Toimenpiteistä luopuminen ja huomautus

Vesiliikenne rikoksesta voidaan jättää ilmoitus tekemättä, syyte ajamatta tai rangaistus tuomitsematta, jos teko on olosuhteisiin nähden vähäinen.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

Jos rikos ilmeisesti on sellainen kuin 1 momentissa säädetään, vesiliikennettä valvova viranomainen voi antaa muihin toimenpiteisiin ryhtymättä rikkomukseen syyllistyneelle huomautuksen.

122 §

Vesiliikenteen liikennevirhemaksun määrääminen

Liikennevirhemaksu määrätään tässä laissa säädettyjen vesiliikenne rikkomusten seuraamuksena. Virhemaksun määrää poliisi, Rajavartiolaitos tai Tulli ja sen saa valtio.

Jos samalla kertaa määrätään kahdesta tai useammasta rikkomuksesta liikennevirhemaksu, virhemaksua korotetaan 40 eurolla siitä rikkomuksesta, josta on säädetty ankarin virhemaksu.

Jos vesiliikenne rikkomus on vähäinen, siitä on liikennevirhemaksun määräämisen sijaan annettava suullinen tai kirjallinen huomautus.

Liikennevirhemaksua ei saa määrätä, jos:

- 1) vesiliikenne rikkomuksesta epäiltyä epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa;
- 2) vesiliikenne rikkomuksesta epäillylle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio tai määrätty rangaistus;
- 3) vesiliikenne rikkomuksesta epäiltyä epäillään samalla teolla tehdystä rikoksesta;
- 4) vesiliikenne rikkomuksesta epäilty ei tekohetkellä ole täyttänyt viittätoista vuotta.

Seuraamus on jätettävä määräämättä myös, jos vesiliikenne rikkomus on ilmeisesti johtunut anteeksi annettavasta huomaamattomuudesta tai ajattelemattomuudesta taikka jos seuraamuksen määrääminen muusta syystä olisi ilmeisen kohtuutonta.

123 §

Vesikulkuneuvon päällikön yleiset rikkomukset

Vesikulkuneuvon päällikölle määrätään 70 euron liikennevirhemaksu, jos hän jättää tahallaan tai huolimattomuudesta noudattamatta:

- 1) 7 §:n 3 kohdassa säädettyä vaatimusta pitää vesikulkuneuvossa 108 §:ssä tarkoitettuja, muita kuin mainitun pykälän 1 momentin 1 kohdassa vaadittuja varusteita;
- 2) 11 §:ssä tarkoitettua vesiliikennettä valvovan henkilön antamaa merkkiä, käskyä tai kieltoa, vesiliikennettä ohjaavan henkilön antamaa merkkiä taikka valo-opasteella tai muulla vesiliikenne merkillä kuin nopeusrajoitusmerkillä osoitettua velvollisuutta;
- 3) 16 tai 17 §:n ankkurointia tai kiinnittämistä koskevia säännöksiä;
- 4) 18 §:n 4 momentissa tarkoitettujen, muiden kuin rekisteröintiä koskevien asiakirjojen esittämistä koskevia säännöksiä;
- 5) 19 §:ssä säädettyä velvollisuutta pysäyttää vesikulkuneuvo ja keskeyttää matka;
- 6) 23—32 §:n valojen, merkkikuvioiden tai ääni- ja valomerkkien käyttöä koskevia säännöksiä;
- 7) 33 §:ssä tarkoitettuja kanavilla tai avattavilla silloilla liikkumista koskevia menettelyjä; tai
- 8) 34—37 §:n säännöksiä kanavilla ja avattavien siltojen kautta liikuttaessa noudatettavista nopeusrajoituksista, purjeveneen käyttöä koskevista velvoitteista, tupakointikiellosta, avotulen käsittelykiellosta tai vesikulkuneuvon tiedoista ilmoittamisesta.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

Päällikölle määrätään liikennevirhemaksu Saimaan kanavalla tai siihen liittyvällä alueella tehdystä 1 momentissa tarkoitetuista rikkomuksesta vain, jos teko on tehty Saimaan kanavan Suomen tasavallan puoleisella alueella.

124 §

Nopeusrajoituksen rikkominen vesikulkuneuvolla

Vesikulkuneuvon päällikölle määrätään tahallisuudesta tai huolimattomuudesta tehdystä suurimman sallitun vesiliikennemerkillä osoitetun nopeuden tai vesikulkuneuvokohtaisen nopeuden ylityksestä 120 euron liikennevirhemaksu, jos nopeuden ylitys on korkeintaan suurimman sallitun nopeuden määrä.

125 §

Vesikulkuneuvon omistajan tai haltijan rekisteröintirikkomukset

Vesikulkuneuvon omistajalle määrätään 70 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta jättää tekemättä 114 §:ssä säädetyn ensirekisteröintiä koskevan rekisteri-ilmoituksen ennen vesikulkuneuvon käyttöönottoa tai 116 §:ssä tarkoitetun lopullista poistoa koskevan rekisteri-ilmoituksen.

Vesikulkuneuvon omistajalle tai haltijalle määrätään 70 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan:

- 1) käyttää vesikulkuneuvoa 112 §:n vastaisesti ennen kuin se on merkitty rekisteriin;
- 2) jättää tekemättä määräajassa 115 §:ssä säädetyn muutosrekisteröinnin;
- 3) laiminlyö 117 §:ssä tarkoitetun velvollisuuden pitää rekisteröintitodistusta vesikulkuneuvossa sitä käytettäessä; tai
- 4) käyttää rekisteröitävää vesikulkuneuvoa 118 §:n vastaisesti siten, ettei sitä ole varustettu rekisteritunnuksella.

126 §

Vesikulkuneuvoa käyttävän elinkeinonharjoittajan rekisteröintirikkomus

Vesikulkuneuvon tai moottorin valmistajalle, maahantuojalle, myyjälle, korjaajalle tai muulle vastaavaa toimintaa harjoittavalle elinkeinonharjoittajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta käyttää rekisteröimätöntä vesikulkuneuvoa ilman Liikenne- ja viestintäviraston 119 §:ssä tarkoitettua koetunnusta, määrätään 70 euron liikennevirhemaksu.

127 §

Liikennevirhemaksua koskevan päätöksen sisältö

Liikennevirhemaksua koskevassa päätöksessä on mainittava:

- 1) päätöksen tehnyt viranomainen sekä käsittelijän nimi ja virka-asema;

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

- 2) tiedossa olevan vesikulkuneuvon päällikön henkilötiedot tai vesikulkuneuvon omistajan, haltijan tai tilapäisen käyttäjän yhteystiedot;
- 3) vesikulkuneuvon yksilöimiseksi tarvittavat tiedot;
- 4) virheen tai rikkomuksen teko aika ja -paikka, laatu sekä muut virheen tai rikkomuksen kuvaamiseksi tarvittavat tiedot;
- 5) sovellettavat lainkohdat;
- 6) maksettava määrä, maksuaika ja muut maksamista varten tarvittavat tiedot;
- 7) maksun määräämispäivä ja kellonaika;
- 8) selostus virhemaksun saaneelle vesiliikenne rikkomuksesta mahdollisesti aiheutuvista muista seuraamuksista.

Liikennevirhemaksua koskevaan päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusohjeet.

128 §

Liikennevirhemaksua koskevan päätöksen tiedoksianto

Liikennevirhemaksua koskeva päätös annetaan tiedoksi rikkomukseen syyllistyneelle viipymättä henkilökohtaisesti tai muutoin todisteellisesti noudattaen, mitä todisteellisesta tiedoksiantosta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Liikennevirhemaksua koskeva päätös voidaan antaa 1 momentissa säädetyn estämättä tiedoksi hallintolain 59 §:n mukaisena tavallisena tiedoksiantona, jos kyseessä on vesikulkuneuvolla tehty vesiliikenne rikkomus, johon syyllistyneen henkilöllisyys on välittömästi todettu. Päätös on tällöin lähetettävä viipymättä ja kahden viikon kuluessa rikkomuksen tekopäivästä.

Jos päätöstä ei ole annettu tiedoksi kuuden kuukauden kuluessa rikkomuksen tekopäivästä, asia raukeaa.

129 §

Liikennevirhemaksun maksuaika

Liikennevirhemaksu on suoritettava 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

130 §

Liikennevirhemaksun täytäntöönpano

Liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Liikennevirhemaksu vanhene viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamisesta.

Liikennevirhemaksua koskevan päätöksen täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus.

Poliisin, Rajavartiolaitoksen, Tullin ja tuomioistuimen on ilmoitettava liikennevirhemaksun määräämistä koskevasta päätöksestään Oikeusrekisterikeskukselle. Oikeusrekisterikeskukselle on ilmoitettava myös päätöksestä, jolla liikennevirhemaksu on poistettu.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

131 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin:

- 1) liikennevirhemaksun määrittämisessä käytettävistä asiakirjoista sekä niihin tehtävistä merkinnöistä ja niiden säilyttämisestä;
- 2) tämän lain nojalla määrättyjen seuraamusten täytäntöönpanoon liittyvistä ja muista viranomaisten välisistä ilmoituksista.

9 luku

Erinäiset säännökset

132 §

Ympäristöhaittojen ehkäisemiseen ja torjumiseen liittyvä valvonta

Tämän lain noudattamisen valvonta kuuluu ympäristöhaittojen ehkäisemisen ja niiden torjumisen osalta toimivaltaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sen toimialueella.

133 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

134 §

Siirtymäsäännös

Merenkululaitoksen, Liikenneviraston, alueellisen ympäristökeskuksen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kumotun vesiliikennelain (463/1996) nojalla sekä lääninhallituksen ja alueellisen ympäristökeskuksen veneliikennelain (151/1969) nojalla määräämät kiellot tai rajoitukset ovat voimassa niitä koskevissa päätöksissä mainitun ajan, jollei päätöksiä tämän lain nojalla muuteta taikka kumota.

Alueellisia tai vesikuluneuvotyyppejä koskevia kieltoja tai rajoituksia koskevat vireillä olevat hakemukset, jotka on jätetty ennen tämän lain voimaantuloa, käsitellään tämän lain nojalla.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat kansainväliset huviveneenkuljettajankirjat katsotaan tämän lain mukaisiksi kansainvälisiksi huviveneenkuljettajankirjoiksi.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin vesiliikenne rikkomuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita rikesakkorikkomuksista annetun lain (986/2016) 12 §:n säännöksiä sekä kumotun vesiliikennelain (~~463/1996~~) ja kumotun vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain (424/2014) rangaistusvastuuta koskevia säännöksiä. Jos tämän lain soveltaminen johtaisi lievempään lopputulokseen, on tämä otettava huomioon rangaistusta määrättäessä.

135 §

Voimaantulo

Tällä lailla kumotaan:

- 1) vesiliikennelaki (463/1996);
- 2) vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annettu laki (424/2014).

Lisäksi tällä lailla kumotaan:

- 1) alukselle annettavista pysähdysmerkeistä annettu asetus (46/1976);
- 2) yhteentörmäämisen ehkäisemisestä sisäisillä kulkuvesillä annettu asetus (Sisävesisäännöt 1978) (252/1978);
- 3) vesikulkuväylien merkitsemisestä annettu asetus (846/1979);
- 4) kanavien ja avattavien siltojen liikennesäännöstä annettu asetus (512/1991).

Jos muussa laissa tai sen nojalla annetussa säännöksessä taikka tällä lailla kumotun lain nojalla annetussa määräyksessä viitataan tällä lailla kumottuun lakiin tai asetukseen, viittauksen katsotaan tarkoittavan tämän lain vastaavaa säännöstä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

Kuvaliitteet

Liite 1 KUVA 1 Valo-opasteiden merkitykset

	Kulku kielletty
	Kulku kielletty
	Kulku sallittu
	Kulku sallittu. Mahdolliset liikennettä rajoittavat tekijät ilmoitetaan omalla opasteellaan.
	Alikulkukorkeus on rajoitettu suljetussa asennossa olevan avattavan sillan tai alikulkukorkeutta rajoittavan portin takia. Siltaan tai porttiin kiinnitetyllä rajoitettu alikulkukorkeus -liikennemerkillä osoitettua korkeammat vesikulkuneuvot eivät voi alittaa siltaa tai porttia. Vesikulkuneuvolla liikkuja vastaa itse alikulkukorkeuden riittävyydestä.
	Saapuva vesikulkuneuvo tai puutavaralautta on havaittu. Odota kulkuohjeita.
	Saapuva vesikulkuneuvo tai puutavaralautta on havaittu. Valmistaudu jatkamaan kulkua.
	Sulku, avattava silta tai erityinen väylänkohta (esim. jäätien ja vesiväylän risteys) on miehtämätön tai toimii itsepalveluperiaatteella. Kulku on sallittu omalla vastuulla varovaisuutta noudattaen. Mahdolliset liikennettä rajoittavat tekijät ilmoitetaan omalla opasteellaan tai liikennemerkillä.

Merkkien selitykset:

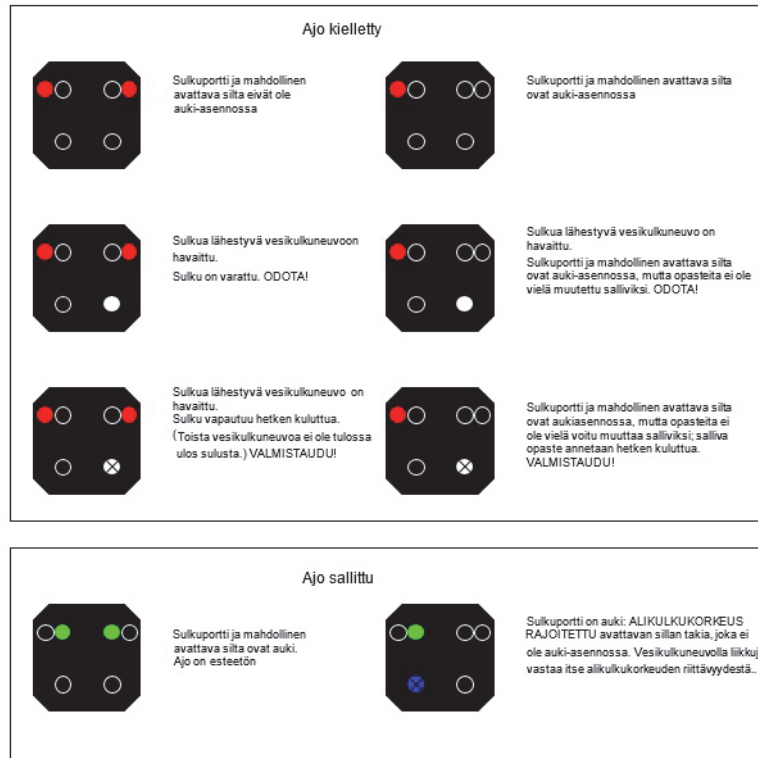
- = Kiinteä valo
- = Vilkuva valo

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

Liite 1

KUVA 2

Sulkujen valo-opasteet vesiliikennettä varten; täydellinen järjestelmä

Sulun opastejärjestelmä voi olla myös muu kuin kuvassa esitetty.
Liikenne- ja viestintävirasto päättää liikennepaikan tarpeiden pohjalta, minkälaisia opastejärjestelmiä kulloinkin on käytettävä.

Merkkien selitykset:

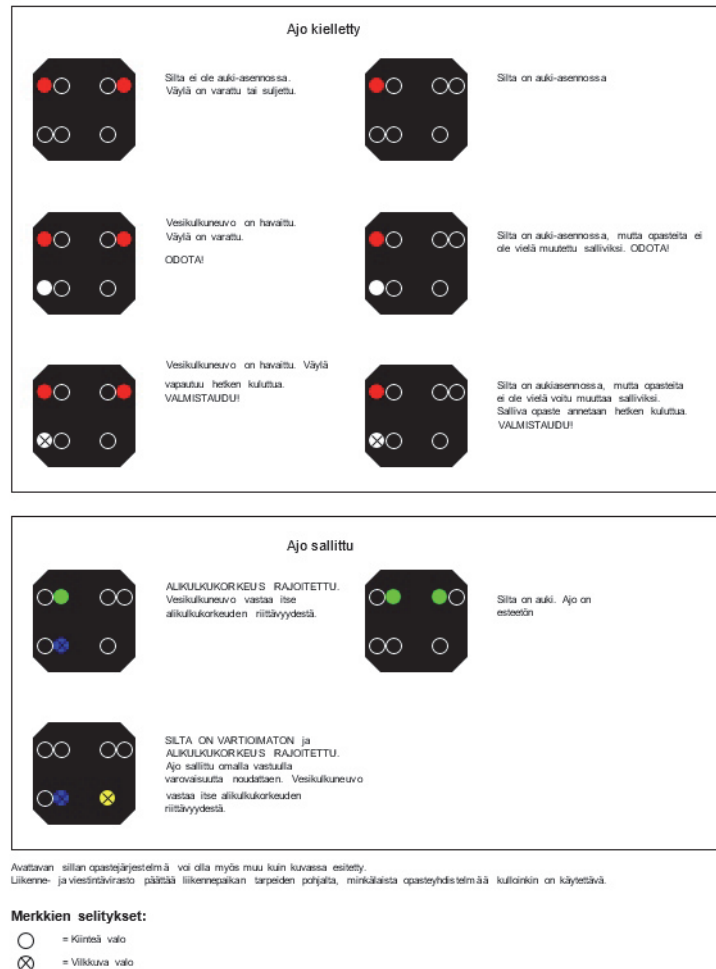
- = Kiinteä valo
- ⊗ = Viikkuva valo

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

Liite 1

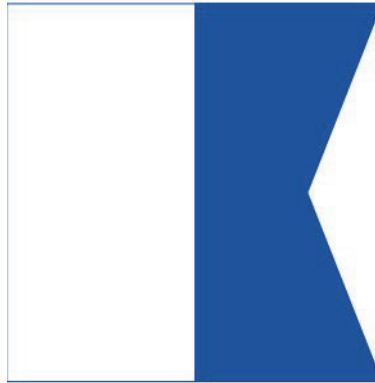
KUVA 3

Avattavien siltojen valo-opasteet vesiliikennettä varten; täydellinen järjestelmä

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

Liite 2
Kansainvälinen viestilippu A

2.

Laki

aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2 §:n 17 ja 24 kohta, 3 §:n 3 momentti, 4 §:n 6 ja 7 momentti sekä 51 §:n otsikko ja 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 17 ja 24 kohta laissa 946/2018 ja 3 §:n 3 momentti, 4 §:n 6 ja 7 momentti sekä 51 §:n otsikko ja 1 ja 2 momentti laissa (/), seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä tarkoitetaan:

17) *huviveneellä* tyypistä ja käyttö- tai työntövoimasta riippumatta urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua vesikulkuneuvoa, jonka rungon pituus on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä;

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

24) *vuokraveneellä* urheiluun tai vapaa-ajan viettoon vuokralle miehitettynä tarjottavaa vesikulkuneuvoa, joka kuljettaa muussa kuin säännöllisessä liikenteessä enintään 12 matkustajaa ja jonka rungon pituus on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä; ei kuitenkaan purjevenettä, jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan alle 5,5 metriä, moottorilla varustettua vesikulkuneuvoa, jonka moottoriteho on moottorin valmistajan ilmoituksen mukaan alle 15 kilowattia ja jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan alle 5,5 metriä, vesiskootteria eikä sou-tuvenettä;

3 §

Lain soveltamisalaan kuuluvat alukset

Tätä lakia ei sovelleta huviveneeseen, **huvialukseen** eikä vuokraveneeseen.

4 §

Viittaukset muuhun lainsäädäntöön

Vesiliikennelaissa (/) säädetään kauppamerenkulkuun käytettäviä aluksia ja urheiluun tai vapaa-ajan viettoon käytettäviä vesikulkuneuvoja koskevista vaatimuksista siltä osin kuin niistä ei säännellä muualla laissa.

Huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetussa laissa (1712/2015) säädetään ihmisten turvallisuuden ja terveyden sekä omaisuuden ja ympäristön suojelusta huviveneiden, vesiskoottereiden ja niiden varusteiden vaarallisilta ominaisuuksilta sekä huviveneiden ja vesiskoottereiden moottoreiden pakokaasu- ja melupäästöiltä.

51 §

Erikoisaluksen, perinnealuksen ja ammattiveneen katsastus

Erikoisalus, perinnealus ja ammattivene on peruskatsastettava ennen sen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Erikoisalukselle, perinnealukselle ja ammattiveneelle on peruskatsastuksen lisäksi tehtävä tarvittaessa uusintakatsastus, vuosikatsastus, välikatsastus ja määräaikainen katsastus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

laivavarustelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivavarustelain (1503/2011) 3 §:n 5 momentti seuraavasti:

3 §

Muu lainsäädäntö

Suomen vesialueella ja Saimaan kanavan vuokra-alueella käytettävän vesikulkuneuvon rakenteesta, varusteista ja kunnosta säädetään vesiliikennelaissa (/).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain (1687/2009) 15 § ja 39 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 467/2018, ja
muutetaan 2 §:n 13, 14 ja 16 kohta, sellaisina kuin ne ovat 13 kohta laissa 95/2013 ja 16 kohta laissa 976/2018, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

2 §

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä tarkoitetaan:

13) *huviveneellä* tyypistä ja käyttö- tai työntövoimasta riippumatta urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua vesikulkuneuvoa, jonka rungon pituus on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä;

14) *huvialuksella* urheiluun tai vapaa-ajan viettoon käytettävää alusta, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on yli 24 metriä ja jonka bruttovetoisuus on alle 500;

16) *vuokraveneellä* urheiluun tai vapaa-ajan viettoon vuokralle miehitettynä tarjottavaa vesikulkuneuvoa, joka kuljettaa muussa kuin säännöllisessä liikenteessä enintään 12 matkustajaa ja jonka rungon pituus on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä; ei kuitenkaan purjevenettä, jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan alle 5,5 metriä, moottorilla varustettua vesikulkuneuvoa, jonka moottoriteho on moottorin valmistajan ilmoituksen mukaan alle 15 kilowattia ja jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan alle 5,5 metriä, vesiskootteria eikä sou-tuvenettä;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

liikenteen palveluista annetun lain II osan 10 luvun 2 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 96 §:n 5 momentti ja 97 §:n 8, 9, 11 ja 16 a kohta sekä 102 §,

sellaisina kuin ne ovat 96 §:n 5 momentti ja 97 §:n 16 a kohta laissa (/) ja 97 §:n 8, 9 ja 11 kohta sekä 102 § laissa (301/2018) ja (/), seuraavasti:

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

96 § (Uusi)

Laivaväen pätevyyskoskevien säännösten soveltamisala

Perinnealukseen sovelletaan lastialusten laivaväkeä koskevia pätevyysvaatimuksia, kun aluksella kuljetetaan enintään 12 matkustajaa, ja matkustaja-alusten laivaväkeä koskevia pätevyysvaatimuksia, kun aluksella kuljetetaan enemmän kuin 12 matkustajaa.

97 §

Laivaväen pätevyyskoskevat määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

8) *huviveneellä* tyypistä ja käyttö- tai työntövoimasta riippumatta urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua vesikulkuneuvoa, jonka rungon pituus on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä;

9) *huvialuksella* urheiluun tai vapaa-ajan viettoon käytettävää alusta, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on yli 24 metriä ja jonka bruttovetoisuus on alle 500;

11) *vuokraveneellä* urheiluun tai vapaa-ajan viettoon vuokralle miehitettynä tarjottavaa vesikulkuneuvoa, joka kuljettaa muussa kuin säännöllisessä liikenteessä enintään 12 matkustajaa ja jonka rungon pituus on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä; ei kuitenkaan purjevenettä, jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan alle 5,5 metriä, moottorilla varustettua vesikulkuneuvoa, jonka moottoriteho on moottorin valmistajan ilmoituksen mukaan alle 15 kilowattia ja jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan alle 5,5 metriä, vesiskootteria eikä sou-tuvenettä;

16 a) *perinnealuksella* Museoviraston perinnealusrekisteriin rekisteröityä kotimaan liikenteessä muuten kuin säännöllisessä liikenteessä käytettävää historiallista alusta, jonka pituus on vähintään 5,5 metriä ja joka on suunniteltu ennen vuotta 1965; (Uusi)

102 §

Miehitettynä vuokratun vuokraveneen kuljettajan pätevyysvaatimukset

Miehitettynä vuokratun vuokraveneen kuljettajalla on oltava vuokraveneen kuljettajankirja, jos venettä käytetään vesiliikennelain (/) 2 §:n 1 momentin mukaan tulonhankkimistarkoituksessa korvausta vastaan. Jos miehitettynä vuokratun vuokraveneen kuljettaja toimii vuokraveneen kuljettajana kansainvälisessä liikenteessä, hänellä on oltava vuokraveneen kuljettajankirjan lisäksi kansainvälinen huviveneenkuljettajankirja.

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2020. Lain 96 §:n 5 momenttia ja 97 §:n 16 a kohtaa sovelletaan kuitenkin 21 päivästä joulukuuta 2019.

6.

Laki

liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 6 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 980/2018, seuraavasti:

6 §

Maantielautat

Lautoista on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään ja määrätään. Lauttaliikenteen palvelujen tuottaja vastaa siitä, että lossin kuljettaja on 18 vuotta täyttänyt ja tehtävään kykenevä. Lisäksi lauttaliikenteen palvelujen tuottaja vastaa siitä, että lossin kuljettaja on perehtynyt lossin koneistoon, rakenteeseen ja käyttöön sekä kansainvälisistä säännöistä yhteen törmäämisen ehkäisemiseksi merellä vuonna 1972 tehdyssä yleissopimuksessa (SopS 30/1977) annettuihin sääntöihin ja vesiliikennelain (/) 2 luvun säännöksiin lukuun ottamatta kanavia ja avattavia siltoja koskevia säännöksiä ja tuntee 4 momentin nojalla annettujen säännösten sisällön. Lossin kuljettajalla on oltava riittävä terveys lossin kuljettamiseksi. Hänellä on myös oltava riittävä kielitaito, jotta hän voi antaa hätätilanneohjeet matkustajille. Lossi on miehitettävä siten, ettei lossia, sen henkilökuntaa, matkustajia, lastia, muuta omaisuutta tai ympäristöä saateta vaaralle alttiiksi. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää tarvittaessa lossin miehityksestä. Lossi on peruskatsastettava ennen sen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena. Lossille on peruskatsastuksen lisäksi tehtävä tarvittaessa uusintakatsastus, vuosikatsastus, välikatsastus ja määräaikainen katsastus. Muilta osin lossin katsastuksessa noudatetaan, mitä aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 6 luvussa säädetään. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä lossien katsastuksesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

rikesakkorikkomuksista annetun lain 12 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan rikesakkorikkomuksista annetun lain (986/2016) 12 §.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

rikoslain 23 ja 48 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rikoslain (39/1889) 23 luvun 1 §:n 2 momentin 1 kohta ja 2 §:n 2 momentin 1 kohta sekä 48 luvun 3 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 545/1999, seuraavasti:

23 luku

Liikenne rikoksista

1 §

Liikenneturvallisuuden vaarantaminen

Liikenneturvallisuuden vaarantamisesta tuomitaan myös se, joka 1 momentissa tarkoitettulla tavalla

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

1) ollessaan vastuussa aluksen tai muun vesikulkuneuvon ohjailusta tai aluksen tai muun vesikulkuneuvon kulun turvallisuuteen olennaisesti vaikuttavassa tehtävässä rikkoo vesiliikenneläin (/) tai sen nojalla annettua määräystä taikka kansainvälisistä säännöistä yhteentörmäämisen ehkäisemiseksi merellä vuonna 1972 tehtyä yleissopimusta (SopS 30/1977),

2 §

Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen

Törkeästä liikenneturvallisuuden vaarantamisesta tuomitaan myös se, joka liikenneturvallisuuden vaarantamisessa tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) ollessaan vastuussa aluksen tai muun vesikulkuneuvon ohjailusta tai aluksen tai muun vesikulkuneuvon kulun turvallisuuteen olennaisesti vaikuttavassa tehtävässä laiminlyö tai ei noudata vesiliikennelain (/) 12 §:n säännöstä turvallisesta kulusta ja nopeudesta, 13 §:n säännöstä yhteentörmäämisen vaarasta ja sen välttämisestä tai 14 §:n säännöstä ohittamisesta, kohtaamisesta ja väistämisestä tai kansainvälisistä säännöistä yhteentörmäämisen ehkäisemiseksi merellä vuonna 1972 tehdyn yleissopimuksen (SopS 30/1977) sääntöä ohjauksesta ja kulusta, valoista ja merkikuvioista tai ääni- ja valomerkeistä,

siten, että rikos on omiaan aiheuttamaan vakavaa vaaraa toisen hengelle tai terveydelle.

48 luku

Ympäristörikoksista

3 §

Ympäristörikkomus

Ympäristörikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo vesiliikennelain 5 §:n 1 momentissa säädettyä vesikulkuneuvon käyttämistä koskevaa velvollisuutta, vesiliikennelain 2 luvussa tarkoitettua vesiliikenteen sääntöä tai 101 §:n nojalla annettua alueellista tai vesikulkuneuvotyyppiä koskevaa kieltoa tai rajoitusta siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa ympäristölle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

rikostorjunnasta Rajavartioloitoksessa annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikostorjunnasta Rajavartioloitoksessa annetun lain (108/2018) 4 §:n 8 kohta seuraavasti:

4 §

Rajavartioloituksen tutkittavaksi kuuluvat rikokset

Rajavartioloituksen tehtävänä on estää, paljastaa ja selvittää seuraavia rikoksia:

8) merilain (674/1994) 20 luvussa ja vesiliikennelaissa (/) rangaistavaksi säädettyt teot sekä vesiliikenteessä tapahtunut rikoslain 23 luvun 1 §:ssä tarkoitettu liikenneturvallisuuden vaarantaminen, 2 §:ssä tarkoitettu törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen, 5 §:ssä tarkoitettu vesiliikennejuopumus, 8 §:ssä tarkoitettu kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle, 10 §:ssä tarkoitettu kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta ja 11 a §:ssä tarkoitettu liikenteen häirintä;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki

sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain (754/2010) 3 §:n 2 momentin 11 kohta, sellaisena kuin se on laissa 95/2018, ja
muutetaan 3 §:n 2 momentin 10 kohta seuraavasti:

Valiokunnan mietintö LiVM 41/2018 vp

3 §

Toimivaltaiset virkamiehet ja sakkomääräyksen soveltamisala

Rangaistusmääräyksen antaa syyttäjä. Sakkomääräyksen antaa poliisimies. Sakkomääräyksessä voidaan määrätä seuraamukseksi enintään 20 päiväsakon suuruinen sakkorangaistus ja menettämisseuraamus sille, joka rikkoo:

10) vesiliikennelakia (/) tai sen nojalla annettuja määräyksiä;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 12.2.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Ari Jalonen sin
jäsen Olavi Ala-Nissilä kesk
jäsen Mikko Alatalo kesk
jäsen Jyrki Kasvi vihr
jäsen Mats Löfström r
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Jani Mäkelä ps
jäsen Jari Ronkainen ps
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Ari Torniainen kesk
jäsen Sofia Vikman kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker